
MINISTERSTVA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR

Ročník XVI

2008

Čiastka 5

Cena 65, - Sk/2,16 €

OBSAH

I. Všeobecne záväzné právne predpisy

1. Vyhláška Krajského úradu životného prostredia Nitra č. 2/2008 z 8. júla 2008, ktorou sa vyhlasujú verejnosti voľne prístupné jaskyne Čertova pec a Svoradova jaskyňa 2
2. Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 4/2008 z 30. júla 2008, ktorou sa vyhlasuje chránený areál Kopec 3
3. Vyhláška Krajského úradu životného prostredia Košice č. 1/2008 z 1. augusta 2008, ktorou sa vyhlasuje verejnosti voľne prístupná jaskyňa Šarkanova diera 4
4. Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Trenčíne č. 2/2008 zo 7. júla 2008, ktorou sa zrušuje ochrana chráneného stromu Buk pri Jaseňovej skale 6
5. Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 9/2008 zo 6. októbra 2008, ktorou sa zrušuje ochrana chránených stromov Lípy - Uloža 7
6. Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 5/2008 z 1. októbra 2008, ktorou sa vyhlasuje chránený areál Suchá dolina 8
7. Všeobecne záväzná vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 2/2008 z 10. júna 2008, ktorou sa vydáva akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia 10
8. Oznámenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 11/2008 o osobitných podmienkach na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu produktov radiálne plášte pre osobné automobily 16

II. Vnútorne právne predpisy

1. Smernica Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 22. októbra 2008 č. 5/2008-5.2 o podmienkach a postupoch pri poskytovaní finančných prostriedkov z Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 6 - Technická pomoc v programovom období 2007 - 2013 23
2. Rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 16. septembra 2008 č. 55/2008 - 1.8. o potvrdení existencie expertných poradných orgánov ministra životného prostredia Slovenskej republiky 39

III. Stanoviská, správy a informácie

1. Všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory pre vybrané technológie a zariadenia podľa § 2 ods. 3 písm. f) a g) vyhlášky MŽP SR č. 408/2003 Z. z. 45
2. Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 740 z 15. októbra 2008 k návrhu Koncepcie geoparkov v Slovenskej republike 61
3. Koncepcia geoparkov v Slovenskej republike 62

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY

1.

VYHLÁŠKA

**Krajského úradu životného prostredia Nitra
č. 2/2008 z 8. júla 2008,**

**ktorou sa vyhlasujú verejnosti voľne prístupné jaskyne
Čertova pec a Svoradova jaskyňa**

Krajský úrad životného prostredia Nitra podľa § 24 ods. 18 a 19 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon“) a § 7 ods. 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov po dohode so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, Správou slovenských jaskýň ustanovuje:

§ 1

**Verejnosti voľne prístupné jaskyne Čertova pec
a Svoradova jaskyňa**

Za verejnosti voľne prístupné jaskyne sa vyhlasujú prírodné pamiatky

- a) Čertova pec v katastrálnom území Radošina, okres Topoľčany,
- b) Svoradova jaskyňa v katastrálnom území Dražovce, okres Nitra (ďalej len „jaskyne“).

§ 2

Podmienky využívania jaskýň

- 1) Základné povinnosti návštevníkov vo vzťahu k ochrane jaskýň sú ustanovené v § 24 ods. 4 zákona.
- 2) Jaskyne sú prístupné návštevníkom za účelom zotavenia a poznávania ich prírodných a historických hodnôt.
- 3) Návštevníci sa môžu voľne pohybovať po celej ploche jaskýň.

§ 3

Označenie jaskýň

- 1) Jaskyne sa označujú tabuľami so štátnym znakom Slovenskej republiky a tabuľami s osobitným označením, ktoré obsahujú nápis „Verejnosti voľne prístupná jaskyňa“ a základné informácie o jaskyni a podmienkach jej využívania návštevníkmi.
- 2) Označenie jaskýň v teréne zabezpečí Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Správa slovenských jaskýň do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky.

§ 4

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť **15. augusta 2008.**

Ing. Rudolf Hlavačka, v. r.
prednosta
Krajského úradu životného prostredia Nitra

2.

VYHLÁŠKA

**Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici
č. 4/2008 z 30. júla 2008,**

ktorou sa vyhlasuje chránený areál Kopec

Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici podľa § 21 ods. 1 a 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a § 7 ods. 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje:

§ 1

Chránený areál Kopec

- 1) Vyhlasuje sa chránený areál Kopec (ďalej len „chránený areál“).
- 2) Chránený areál sa nachádza v okrese Banská Bystrica v katastrálnom území Priechod na časti parcely číslo 882/1 podľa katastrálnej mapy M 1 : 5 000 so stavom k 23. októbru 2006.
- 3) Ochranné pásmo chráneného areálu sa podľa § 17 ods. 3 zákona nevyhlasuje.
- 4) Chránený areál má výmeru 3,7640 ha.
- 5) Chránený areál je v teréne vymedzený podľa katastrálnej mapy M 1 : 5 000 so stavom k 23. októbru 2006.

§ 2

Predmet ochrany a stupeň ochrany chráneného areálu

- 1) Účelom vyhlásenia chráneného areálu je ochrana zachovalých biotopov európskeho významu suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom substráte, porasty borievky obyčajnej, pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázických substrátoch.
- 2) V chránenom areáli platí štvrtý stupeň ochrany podľa § 15 zákona.

§ 3

Vyznačenie a označenie chráneného areálu

- 1) Hranice chráneného areálu sa vyznačia v katastri nehnuteľností. Mapy so zakreslenými hranicami chráneného areálu sú spolu s touto vyhláškou a ostatnou dokumentáciou uložené a možno do nich nahliadnuť v štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny, na Krajskom úrade životného prostredia v Banskej Bystrici, na Obvodnom úrade životného prostredia v Banskej Bystrici, na Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky, Regionálnom centre ochrany prírody v Banskej Bystrici, Správe Národného parku Nízke Tatry a na Obecnom úrade v Priechode.
- 2) Označenie chráneného areálu v teréne zabezpečí Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Regionálne centrum ochrany prírody v Banskej Bystrici, Správa Národného parku Nízke Tatry do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky.

§ 4

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť **15. augusta 2008.**

RNDr. Marián Siekela, v. r.

prednosta

Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici

3.

V Y H L Á Š K A

**Krajského úradu životného prostredia Košice
č. 1/2008 z 1. augusta 2008,**

**ktorou sa vyhlasuje verejnosti voľne prístupná jaskyňa
Šarkanova diera**

Krajský úrad životného prostredia Košice podľa § 24 ods. 18 a 19 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon“) a § 7 ods. 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov po dohode so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, Správou slovenských jaskýň ustanovuje:

§ 1

Verejnosti voľne prístupná jaskyňa Šarkanova diera

Za verejnosti voľne prístupnú jaskyňu sa vyhlasuje vstupná chodba prírodnej pamiatky Šarkanova diera v katastrálnom území Poráč, okres Spišská Nová Ves (ďalej len „jaskyňa“).

§ 2

Podmienky využívania jaskyne

- 1) Základné povinnosti návštevníkov vo vzťahu k ochrane jaskyne sú ustanovené v § 24 ods. 4 zákona.
- 2) Jaskyňa je prístupná návštevníkom za účelom zotavenia a poznávania jej prírodných a historických hodnôt.
- 3) Návštevníci sa môžu v jaskyni pohybovať len po vyznačenej prehliadkovej trase uvedenej v prílohe.

§ 3

Označenie jaskyne

- 1) Jaskyňa sa označuje tabuľou so štátnym znakom Slovenskej republiky a tabuľou s osobitným označením, ktorá obsahuje nápis „Verejnosti voľne prístupná jaskyňa“ a základné informácie o jaskyni a podmienkach jej využívania návštevníkmi.
- 2) Označenie jaskyne v teréne zabezpečí Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Správa slovenských jaskýň do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky.

§ 4

Účinnosť

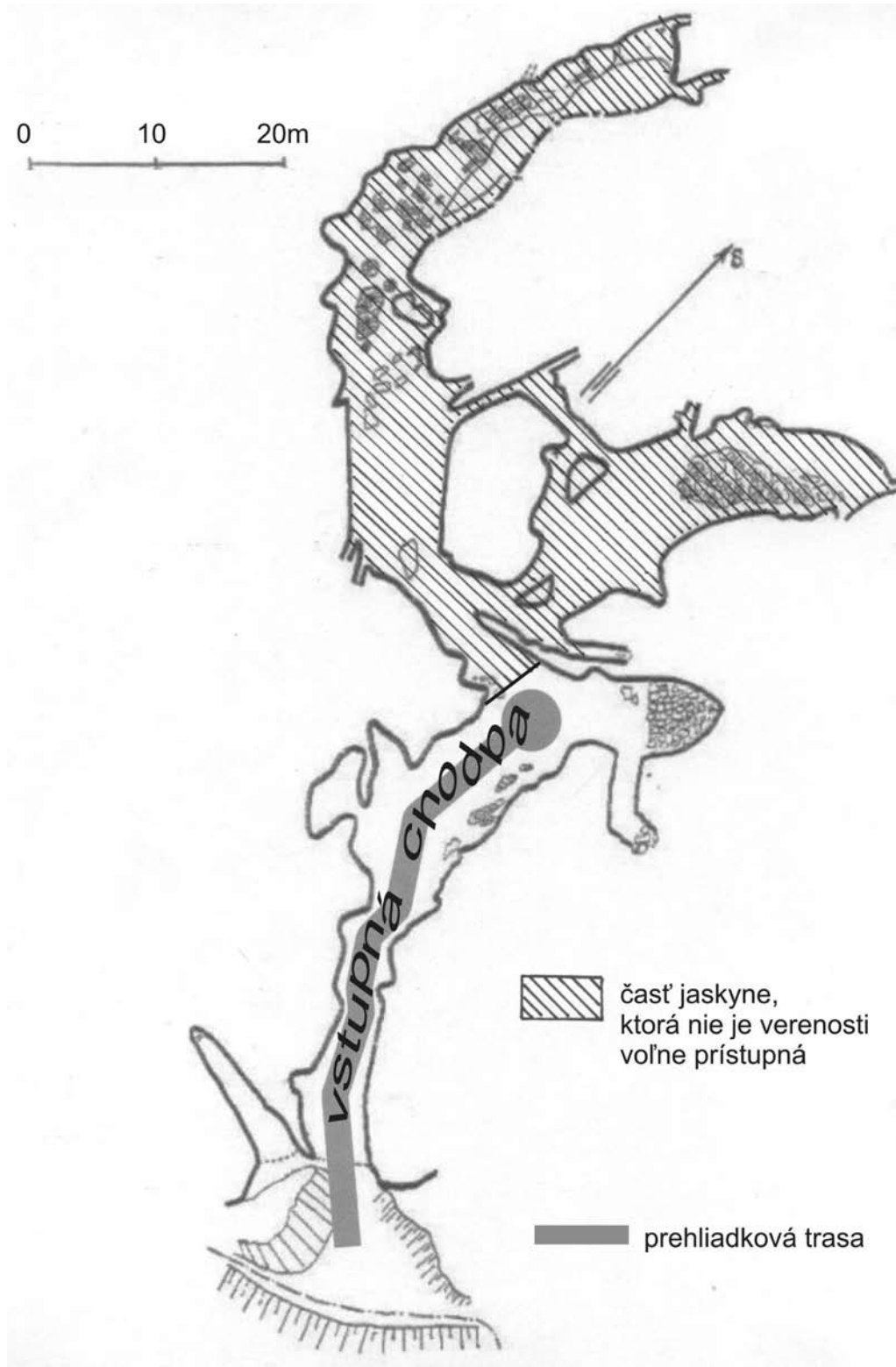
Táto vyhláška nadobúda účinnosť **15. augusta 2008.**

Ing. Milan Murín, v. r.

prednosta

Krajského úradu životného prostredia Košice

Prehliadková trasa jaskyne
Šarkanova diera

4.

V Y H L Á Š K A

**Krajského úradu životného prostredia v Trenčíne
č. 2/2008 zo 7. júla 2008,**

**ktorou sa zrušuje ochrana chráneného stromu
Buk pri Jaseňovej skale**

Krajský úrad životného prostredia v Trenčíne podľa § 53 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 454/2007 a § 7 ods. 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje:

§ 1

Zrušenie ochrany chráneného stromu Buk pri Jaseňovej skale

Zrušuje sa ochrana chráneného stromu Buk pri Jaseňovej skale, ktorý sa nachádza na parcele č. 1765 v katastrálnom území Kamenec pod Vtáčnikom, okres Prievidza, z dôvodu zániku predmetu jeho ochrany.

§ 2

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa nariadenie Okresného národného výboru v Prievidzi č. 33/1983-III. zo dňa 21. januára 1983 o vyhlásení chráneného prírodného výtvoru „Buk pri Jaseňovej skale“.

§ 3

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť **1. septembra 2008.**

Ing. Igor Kvasnica, PhD., v. r.
prednosta
Krajského úradu životného prostredia v Trenčíne

5 .

V Y H L Á Š K A

**Krajského úradu životného prostredia v Prešove
č. 9/2008 zo 6. októbra 2008,**

**ktorou sa zrušuje ochrana chránených stromov
Lipy - Uloža**

Krajský úrad životného prostredia v Prešove podľa § 53 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 454/2007 a § 7 ods. 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje:

§ 1

Zrušenie ochrany chránených stromov Lipy - Uloža

Zrušuje sa ochrana chránených stromov Lipy - Uloža, ktoré sa nachádzajú na parcele KN č. 1 v katastrálnom území Uloža, okres Levoča, z dôvodu zániku predmetu ich ochrany.

§ 2

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa ustanovenia uznesenia Rady Okresného národného výboru v Spišskej Novej Vsi č. 124 z 11. júla 1975, ktorými boli za chránené vyhlásené „Lipy v Uloži“.

§ 3

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť **1. novembra 2008.**

Ing. Václav Mihok, v. r.

prednosta

Krajského úradu životného prostredia v Prešove

6.

VYHLÁŠKA

**Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici
č. 5/2008 z 1. októbra 2008,**

ktorou sa vyhlasuje chránený areál Suchá dolina

Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici podľa § 21 ods. 1 a 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a § 7 ods. 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje:

§ 1

Chránený areál Suchá dolina

- 1) Vyhlasuje sa chránený areál Suchá dolina (ďalej len „chránený areál“).
- 2) Chránený areál sa nachádza v okrese Brezno v katastrálnom území Valaská na časti parcely číslo 2580/1 podľa katastrálnej mapy M 1 : 2 000 so stavom k 18. júnu 2007.
- 3) Ochranné pásmo chráneného areálu sa podľa § 17 ods. 3 zákona nevyhlasuje.
- 4) Chránený areál má výmeru 3,115 ha.
- 5) Chránený areál je v teréne vymedzený podľa katastrálnej mapy M 1 : 2 000 so stavom k 18. júnu 2007.

§ 2

Predmet ochrany a stupeň ochrany chráneného areálu

- 1) Účelom vyhlásenia chráneného areálu je ochrana zachovalého prioritného biotopu európskeho významu suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte.
- 2) V chránenom areáli platí štvrtý stupeň ochrany podľa § 15 zákona.

§ 3

Vyznačenie a označenie chráneného areálu

- 1) Hranice chráneného areálu sa vyznačia v katastri nehnuteľností. Mapy so zakreslenými hranicami chráneného areálu sú spolu s touto vyhláškou a ostatnou dokumentáciou uložené a možno do nich nahliadnuť v štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny, na Krajskom úrade životného prostredia v Banskej Bystrici, na Obvodnom úrade životného prostredia v Brezne, na Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky, Regionálnom centre ochrany prírody v Banskej Bystrici, Správe Národného parku Nízke Tatry a na Obecnom úrade vo Valaskej.
- 2) Označenie chráneného areálu v teréne zabezpečí Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Regionálne centrum ochrany prírody v Banskej Bystrici, Správa Národného parku Nízke Tatry do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky.

§ 4
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť **1. novembra 2008**.

RNDr. Marián Siekela, v. r.
prednosta
Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici

7.

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÁ VYHLÁŠKA

Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici
č. 2/2008 z 10. júna 2008,

ktorou sa vydáva akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia

Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici podľa § 32 ods. 2 písm. a) zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov ustanovuje:

§ 1

Základné ustanovenia

- 1) Touto všeobecne záväznou vyhláškou (ďalej len „vyhláška“) sa vydáva akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia (ďalej len „akčný plán“).
- 2) Akčný plán obsahuje
 - a) vymedzenie územia a špecifikáciu znečisťujúcich látok s rizikom prekračovania limitných hodnôt,
 - b) identifikáciu činností a zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré prispievajú alebo môžu prispievať k prekračovaniu limitných hodnôt,
 - c) krátkodobé opatrenia na regulovanie činností a zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré prispievajú alebo môžu prispievať k prekračovaniu limitných hodnôt (ďalej len „krátkodobé opatrenia“) vrátane ich zastavenia a určenie kritérií a mechanizmu ich uplatňovania.

§ 2

Vymedzenie územia a špecifikácia znečisťujúcich látok s rizikom prekračovania limitných hodnôt

- 1) Vymedzenie územia je uvedené v prílohe č. 1.
- 2) Špecifikácia znečisťujúcich látok s rizikom prekračovania limitných hodnôt je uvedená v prílohe č. 2

§ 3

Identifikácia činností a zdrojov znečisťovania ovzdušia

- 1) Činnosti, ktoré prispievajú alebo môžu prispievať k prekračovaniu limitných hodnôt sú:
 - a) spaľovanie biomasy, priemyselné spracovanie dreva,
 - b) doprava (minerálny prach, prach z ulíc),
 - c) lokálne vykurovanie tuhým palivom.
- 2) Zoznam zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré prispievajú alebo môžu prispievať k prekračovaniu limitných hodnôt je uvedený v prílohe č.3.

§ 4

Krátkodobé opatrenia, určenie kritérií a mechanizmus ich uplatňovania

- 1) Krátkodobé opatrenia sú uvedené v prílohe č. 4.
- 2) Subjekty uvedené v prílohe č. 4 vykonávajú krátkodobé opatrenia podľa tejto prílohy ak počet prekročení limitnej hodnoty 24 hodinovej koncentrácie pre PM_{10}^1 prekročí hodnotu 30.

¹⁾ § 2 písm. y) zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov

3) Mechanizmus uplatňovania krátkodobých opatrení je uvedený v prílohe č. 5.

§ 5
Zrušovacie ustanovenie

Touto vyhláškou sa zrušuje vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 7/2005 z 25. júla 2005, ktorou sa vydáva akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia.

§ 6
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť **1. novembra 2008.**

RNDr. Marián Siekela, v. r.
prednosta
Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici

Príloha č. 1
k Všeobecne záväznej vyhláske č. 2/2008
Krajského úradu životného prostredia
v Banskej Bystrici

VYMEDZENIE ÚZEMIA

1. Vymedzenie územia, pre ktoré sa vydáva akčný plán, bolo určené na základe hodnotenia kvality ovzdušia v roku 2007 vykonaného Slovenským hydrometeorologickým ústavom v Bratislave, ktorý je Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky organizáciou poverenou na sledovanie a hodnotenie kvality ovzdušia.
2. Tento akčný plán platí pre katastrálne územie mesta Banská Bystrica.
3. Rozloha vymedzeného územia: 103 370 000 m².
4. Počet obyvateľov vo vymedzenom území k 31.12.2007: 79 670.

Príloha č. 2
k Všeobecne záväznej vyhláske č. 2/2008
Krajského úradu životného prostredia
v Banskej Bystrici

ŠPECIFIKÁCIA ZNEČISŤUJÚCICH LÁTOK
S RIZIKOM PREKRAČOVANIA LIMITNÝCH HODNÔT

Vo vymedzenom katastrálnom území je riziko prekročovania limitnej hodnoty tejto znečisťujúcej látky

Znečisťujúca látka	Limitná hodnota [µg/m ³]
PM ₁₀	50

Príloha č. 3
k Všeobecne záväznej vyhláske č. 2/2008
Krajského úradu životného prostredia
v Banskej Bystrici

ZOZNAM ZDROJOV ZNEČISŤOVANIA, KTORÉ PRISPIEVAJÚ
ALEBO MÔŽU PRISPIEVAŤ K PREKRAČOVANIU LIMITNÝCH HODNÔT

Názov zdroja	Názov prevádzkovateľa	Lokalizácia zdroja	Kategorizácia podľa vyhlásky MŽP SR č. 706/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov
Kotel K4 na spaľovanie biomasy	Smrečina Hofatex, a.s. Banská Bystrica	Banská Bystrica Cesta ku Smrečine	1.1.2
Kotel K5 na spaľovanie biomasy			1.1.2
Skládky štiepok			6.9.2

Príloha č. 4
k Všeobecne záväznej vyhláške č. 2/2008
Krajského úradu životného prostredia
v Banskej Bystrici

KRÁTKODOBÉ OPATRENIA

Názov subjektu/ činnosť	Opatrenie	Termín
Smrečina Hofatex, a.s. Banská Bystrica spaľovanie biomasy priemyselné spracovanie dreva	<ol style="list-style-type: none"> 1. V čase sucha počas letných mesiacov polievať vnútrozávodné komunikácie 2. V čase sucha počas letných mesiacov skrúpať dočasne uložený popol 3. Pravidelne týždenne čistiť strechu pod filtrami JET a okolie kontajnerov, do ktorých padá odlúčený drevený prach a popolček 4. Drevený prach skladovať a manipulovať s ním výlučne len v zastrešených priestoroch skladu paliva 	Do 2 hodín od odovzdania informácie a priebežne pri prekračovaní limitnej hodnoty pre PM ₁₀ do konca kalendárneho roka
Mesto Banská Bystrica (správca miestnych komunikácií)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intenzívne čistenie a kropenie ciest, peších komunikácií a chodníkov v správe mesta v čase sucha mimo zimného obdobia 2. Informovanie verejnosti prostredníctvom internetovej stránky mesta o prekračovaní limitnej hodnoty pre PM₁₀ s výzvou na obmedzenie aktivít, ktoré prispievajú k zvyšovaniu koncentrácie PM₁₀ 3. Informovanie verejnosti prostredníctvom zverejnenia informácie² na úradnej tabuli mesta o prekračovaní limitnej hodnoty pre PM₁₀ s výzvou na obmedzenie aktivít, ktoré prispievajú k zvyšovaniu koncentrácie 	<p>Do 2 hodín od odovzdania informácie v čase do 12,00 hodiny, nasledujúci pracovný deň od odovzdania informácie po 12.00 hod. a priebežne pri prekračovaní limitnej hodnoty pre PM₁₀ do konca kalendárneho roka</p> <p>Do 2 hodín od odovzdania informácie a priebežne pri prekračovaní limitnej hodnoty pre PM₁₀ do konca kalendárneho roka</p> <p>Do 2 hodín od odovzdania informácie a priebežne pri prekračovaní limitnej hodnoty pre PM₁₀ do konca kalendárneho roka</p>
Slovenská správa ciest, IVSC Banská Bystrica (správca ciest I. triedy)	Intenzívne čistenie a kropenie štátnych ciest I/59 a I/66 v prietahoch mesta Banská Bystrica v čase sucha mimo zimného obdobia	Do 24 hodín od odovzdania informácie a priebežne pri prekračovaní limitnej hodnoty pre PM ₁₀ do konca kalendárneho roka
Obvodný úrad životného prostredia v Banskej Bystrici	Zintenzívnenie kontrolnej činnosti v súlade s § 35 zákona č. 478/2002 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov zameranej na plnenie a dodržiavanie opatrení z akčného plánu u subjektov podľa vlastného výberu	Od odovzdania informácie jedenkrát mesačne do konca kalendárneho roka
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici	Spolupráca s ObÚŽP pri výkone štátneho dozoru podľa § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Od odovzdania informácie do konca kalendárneho roka podľa požiadavky ObÚŽP

Názov subjektu/ činnosť	Opatrenie	Termín
Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici	Spolupráca s dotknutými subjektami a informovanie verejnosti na úradnej tabuli alebo internetovej stránke úradu	Do jednej hodiny od oznámenia SHMÚ Bratislava o počte prekročení limitnej hodnoty PM_{10} nad hodnotu 30, informovanie verejnosti priebežne do konca kalendárneho roka

² Odporučený text pre oznam:

Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici a Mestský úrad v Banskej Bystrici oznamujú, že dňa v oblasti riadenia kvality ovzdušia vymedzenej katastrálnym územím mesta Banská Bystrica bol prekročený povolený počet prekročení limitnej hodnoty tuhých častíc do veľkosti 10 μm v ovzduší, čo môže mať nepriaznivé účinky na ľudské zdravie občanov.

Túto situáciu spôsobuje priemyselný sektor, automobilová doprava a lokálne vykurovanie domov tuhými palivami. Na základe takto vzniknutej nepriaznivej situácie žiadame občanov mesta Banská Bystrica, inštitúcie a stavebné organizácie nachádzajúce sa na jeho území, aby podľa svojich možností obmedzovali činnosti spojené so zvýšenou prašnosťou.

Podľa § 4 Všeobecne záväznej vyhlášky Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 2/2008 z 10. júna 2008, ktorou sa vydáva Akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia sú subjekty uvedené v prílohe č. 4 povinné realizovať opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia v meste Banská Bystrica.

Táto vyhláška bola spracovaná na základe §12 zákona č. 478/2002 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. Je dostupná k nahliadnutiu na Obvodnom úrade životného prostredia v Banskej Bystrici a jej text je zverejnený na webových stránkach: www.enviro.gov.sk, www.bb.kuzp.sk

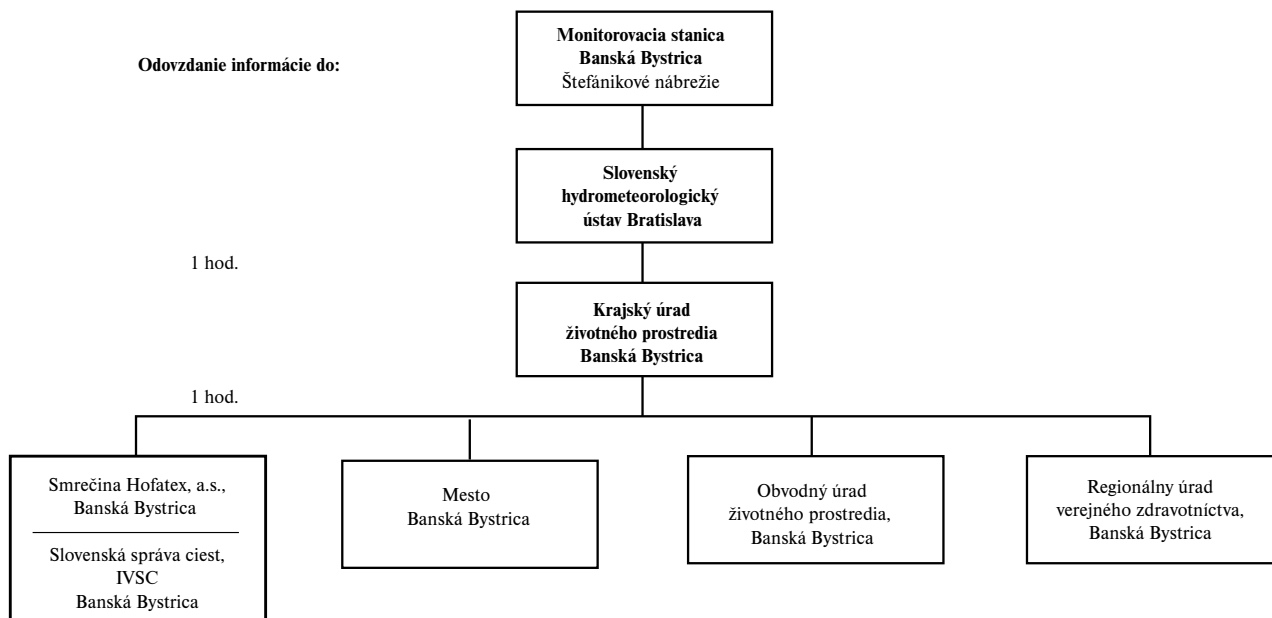
Za pochopenie ďakujeme.

Príloha č. 5
k Všeobecne záväznej vyhláške č. 2/2008
Krajského úradu životného prostredia
v Banskej Bystrici

MECHANIZMUS UPLATŇOVANIA KRÁTKODOBÝCH OPATRENÍ

- Slovenský hydrometeorologický ústav (ďalej len „ústav“) po zistení počtu prekročení 24 hodinovej limitnej hodnoty pre PM_{10} 30, oznámi túto skutočnosť do 1 hodiny prostredníctvom e-mailu a telefónu v pracovnej dobe od 7,00 do 15,00 hod. Krajskému úradu životného prostredia v Banskej Bystrici.
- Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici na základe oznámenia ústavu v pracovnej dobe od 7,00 do 15,00 hod. odovzdá informáciu o prekročení 24 hodinovej limitnej hodnoty pre PM_{10} prostredníctvom e-mailu a telefónu do 1 hodiny:
 - Prevádzkovateľom zdrojov uvedeným v prílohe č. 3 tejto vyhlášky
 - Slovenskej správe ciest, IVSC Banská Bystrica
 - Mestu Banská Bystrica
 - Obvodnému úradu životného prostredia v Banskej Bystrici
 - Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici.
- Po odovzdaní informácie o prekročení 24 hodinovej limitnej hodnoty pre PM_{10} prevádzkovatelia zdrojov znečisťovania ovzdušia podliehajúci regulácii, Slovenská správa ciest, IVSC Banská Bystrica a Mestský úrad Banská Bystrica vykonávajú opatrenia v termínoch podľa prílohy č. 4 tejto vyhlášky.

4. Prenos informácií je zabezpečený cez kontaktné osoby, ktorých menný a telefónny zoznam je vedený v adresári na Krajskom úrade životného prostredia v Banskej Bystrici a Obvodnom úrade životného prostredia v Banskej Bystrici.
5. Schéma mechanizmu uplatňovania krátkodobých opatrení je nasledovná:

8.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Oznámenie

o osobitných podmienkach
na udelenie národnej environmentálnej značky

skupina produktov
RADIÁLNE PLÁŠTE PRE OSOBNÉ AUTOMOBILY

Spríevodným javom rozvoja automobilovej dopravy sú rastúce negatívne vplyvy na životné prostredie. Rastie výroba automobilovej techniky, zvyšuje sa hustota a frekvencia premávky na komunikáciách, komfort a vybavenosť vozidiel, rastie spotreba palív, energie, materiálov. Negatívnymi vplyvmi na životné prostredie sú hlučnosť, prašnosť, emisie do ovzdušia a odpady. Trvalým environmentálnym problémom zostáva opätovné spracovanie, resp. zneškodnenie odpadov.

Vysoký index rastu zaznamenáva rozvoj osobnej automobilovej dopravy a s ňou spojená aj spotreba nevyhnutných komponentov - plášťov pre osobné automobily. Spotreba radiálnych plášťov pre osobné automobily v SR predstavuje minimálne 800 000 kusov ročne (domáca produkcia a dovoz).

Prínosom pre ochranu životného prostredia je preto riešenie a zabezpečovanie rastu environmentálnej kvality plášťov počas ich celého životného cyklu.

Materiál obsahuje oznámenie, ktorým sa podľa § 5 zákona č.469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov určujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky „Environmentálne vhodný produkt“ pre skupinu produktov radiálne plášte pre osobné automobily.

Oznámenie je vypracované na základe revízie Smernice NPEHOV (Národného programu environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov) č. 0026/2005, ktorej platnosť sa končí v decembri 2008.

1. Vymedzenie skupiny produktov

Osobitné podmienky sa vzťahujú na radiálne plášte pre osobné automobily, ktoré sú určené na letné a zimné použitie bez hrotov. Do skupiny produktov nepatria plášte pre nákladné automobily, autobusy, motocykle, špeciálne plášte pre pretekárske automobily a protektorované radiálne plášte pre osobné automobily.

2. Definície pojmov

- 2.1 Radiálny plášť má jednu alebo viac vložiek vedených od pätky k pätku radiálnym smerom ($\approx 90^\circ$ k pozdĺžnej rovine kolesa). Pre rozdelenie obvodovej sily na všetky radiálne uložené nite je doplnený obvodovým nerozťažiteľným výstužným pásom. Nite kordu v tomto páse sú vedené pod malým uhlom približne 20° .
- 2.2 Pätka je konštrukčná časť plášťa, ktorá zaručuje jeho pevné usadenie na ráfik kolesa. Je tvorená jedným alebo viacerými pätkovými lankami, okolo ktorých sa prehýňajú konce vložiek kostry. V pneumatikách bezdušového vyhotovenia (TUBE LESS) pätka zabezpečuje aj tesnenie vnútorného priestoru pneumatiky a bráni úniku vzduchu. Pätka plášťa sprostredkúva prenos síl medzi pneumatikou a ráfikom.
- 2.3 Kord sú vlákna z rôzneho materiálu. Na ich výrobu sa najčastejšie využíva bavlna, viskóza, polyamid a polyester, sklenené a ocelové nite. Kordové nite sú tkaním spájané prostredníctvom osnov do kordových vložiek, ktoré sa v plášti ukladajú do niekoľkých vrstiev.
- 2.4 Kostra je časť plášťa tvorená vložkami z pogumovaného kordu, ktoré siahajú od pätky k pätku okolo ktorej sú zakotvené. Kostra prenáša všetky vzniknuté sily na pätkové lanká. Je vyrobená z viacerých vložiek. Vložku tvoria rovnobežné kordové nite obalené kaučukovou zmesou.
- 2.5 Behúň je časť plášťa, ktorá prichádza do kontaktu s vozovkou. Chráni kostru aj nárazník pred mechanickým poškodením a zabezpečuje súdržnosť pneumatiky s vozovkou.
- 2.6 Funkčná spôsobilosť je schopnosť produktu spoľahlivo plniť predpísaný účel použitia, ak je produkt používaný predpísaným spôsobom.
- 2.7 Valivý odpor je strata energie (alebo spotrebovaná energia) na jednotku vzdialenosti.
- 2.8 Hlučnosť je akustický (zvukový) tlak, ktorý sa šíri vlnením a ktorého zdrojom je interakcia plášť-vozovka (dB).
- 2.9 Recyklácia plášťov je využitie tých zložiek plášťov, ktoré sú po skončení doby jej životnosti vhodné na opätovné použitie pri výrobe plášťov alebo na výrobu rôznych druhov iných výrobkov.
- 2.10 Priľnavosť (adhézia) plášťa je schopnosť plášťa prenášať hnací, brzdný, resp. zatačavý účinok kolies pri pôsobení

zvislých síl na kolesá vozidla pri jazde po vodorovnej podložke za mokra, na snehu a ľade.

2.11 Súčiniteľ priľnavosti (adhézie) je bezrozmerná veličina vyjadrená pomerom adhéznej sily a adhéznej tiaže.

2.12 Adhézna sila je sila, ktorú možno preniesť kontaktom hnacieho kolesa alebo kolies vozidla pri určitej adhéznej tiaži, danom povrchu vozovky, plášti a sklzu.

2.13 Adhézna tiaž je tlaková sila kolesa alebo kolies vozidla, ktorá pôsobí na vozovku a zahŕňa všetky príslušné vplyvy, ako sú vplyv zrýchľovania alebo spomaľovania vozidla, sklon vozovky a pod.

3. Základné požiadavky

Radiálne plášte pre osobné automobily uvádzané na trh v Slovenskej republike musia byť funkčne spôsobilé a musia spĺňať požiadavky príslušných technických noriem, všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany zdravia ľudí, ochrany spotrebiteľa, v oblasti uvádzania chemických látok a chemických prípravkov na trh a v oblasti právnych predpisov týkajúcich sa ochrany a tvorby životného prostredia, vzťahujúce sa na produkt, jeho výrobu, používanie a jeho zneškodnenie.

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší),

Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 529/2002 Z.z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Zákon č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov,

Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 225/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MH SR č. 67/2002 Z.z., ktorou sa vydáva zoznam vybraných chemických látok a vybraných chemických prípravkov, ktorých uvedenie na trh a používanie je obmedzené alebo zakázané v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

3.1 Kritériá funkčnej spôsobilosti

Produkt musí zodpovedať týmto predpisom a odporúčaniam vo svojom odbore:

- Zákon NR SR č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov,
- Nariadenie vlády SR č. 406/2005 Z.z. o technických požiadavkách na hĺbku dezénu jazdnej plochy pneumatík určitých kategórií motorových vozidiel,
- Nariadenie vlády SR č. 195/2006 Z.z. o technických požiadavkách na pneumatiky motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel a na ich montáž,
- Systém predpisov EHK – OSN platných pre Európu, osobitne predpis EHK – OSN č. 30,
- Jednotný systém označovania kvality pneumatík – systém predpisov Národného úradu pre bezpečnosť v cestnej prevádzke USA, ktorá platí pre adhézne vlastnosti letných a celoročných plášťov,
- ASTM F 1805 - platí pre adhézne vlastnosti zimných plášťov.

4. Špecifické požiadavky

- 4.1 Pri výrobe plášťov sa nesmú používať chemické prípravky:
- oleje s obsahom polychlórovaných bifenylov,
 - azbest a produkty obsahujúce azbest,
 - chlórfluórované uhľovodíky (freóny).
- 4.2 Celkový obsah polycyklických aromátov (PCA) v procesnom oleji, používanom pri výrobe behúňovej gummy meraný podľa IP 346:1998 (Stanovenie PCA v nepoužitých základových mazacích olejoch a bezasfalténových ropných frakciách - metóda indexu lomu extrakciou dimetylsulfoxidom) nesmie presiahnuť 30 g/kg.
- 4.3 Zmesi vulkanizovanej gummy nesmú presiahnuť hranicu 0,35 % „Bay protónov“, merané podľa ISO 21461:2006 (Guma - stanovenie aromaticity oleja vo zvlukanizovanej gume).
- 4.4 Celkový obsah ochranných činidiel v behúňovej gume (parafíny, antiozonanty a antioxidanty) klasifikovaných ako látky a prípravky nebezpečné pre životné prostredie podľa zákona č. 163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkov v znení neskorších predpisov nesmie presiahnuť 5 g/kg .
- 4.5 Množstvo organických rozpúšťadiel používaných pri výrobe plášťov (napr. hexán, heptán) nesmie prekročiť hodnotu 50 g/plášť.
- 4.6 Valivý odpor meraný podľa ISO 18 164:2005 (Plášte pre osobné automobily, nákladné automobily, autobusy a motocykle - Metódy merania valivého odporu) musí byť nižší ako 1,1 násobok priemeru valivého odporu plášťov troch popredných výrobcov. Pre porovnanie sa použijú plášte rovnakého určenia, rozmeru, konštrukcie a druhu dezénu (zimný, letný). Za popredného svetového výrobcu sa považuje : Bridgestone, Continental, Dunlop, Firestone, Good Year, Pirelli, Michelin a Uniroyal. Uvedené kritérium neplatí pre špeciálne plášte označené M+S určené pre zimnú prevádzku.
- 4.7 Hluk plášťov stanovený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 195/2006 Z.z. alebo inej ekvivalentnej metódy nesmie prekročiť limitné hodnoty uvedené v tabuľke:

Menovitá šírka prierezu (mm)	Limitné hodnoty (dB)
šírka ≤ 165	72
165 <šírka ≤ 185	73
185 <šírka ≤ 215	74
šírka > 215	75

- 4.8 Plášť musí byť označený podľa predpisu UTQG (Uniform Tire Quality Grading - Jednotná klasifikácia kvality pneumatík)

TREADWEAR - odolnosť opotrebenia behúňa v %. Ide o porovnávacie číslo určujúce rýchlosť opotrebenia behúňa zisťované za stanovených podmienok. Minimálna životnosť plášťa musí dosahovať hodnotu 200%.

TRACTION - veľkosť súčiniteľa adhézie na vlhkom povrchu označená symbolom A,B alebo C. Musí dosahovať hodnotu A.

TEMPERATURE - odolnosť proti dynamickej únave, označená symbolom A,B alebo C. Musí dosahovať hodnotu A.

- 4.9 Inštrukcie určené pre používateľov musia obsahovať informácie o:
- environmentálnych vlastnostiach plášťa,
 - faktoroch ovplyvňujúcich bezpečnosť a životnosť plášťa,
 - používaní a starostlivosti o plášť,
 - správnom spôsobe nakladania s výrobkom po skončení jeho životnosti, zdôrazňujúce environmentálnu a ekonomickú dôležitosť recyklácie alebo environmentálne vhodného zneškodnenia.
- 4.10 Produkt musí byť 100 % recyklovateľný.

5. Posudzovanie zhody

- 5.1 Splnenie základných požiadaviek podľa bodu 3 sa preukazuje platnými dokladmi pre uvedenie produktu na trh a vyhlásením žiadateľa o výsledkoch environmentálneho správania sa organizácie. Pri hodnotení súladu s požiadavkami podľa bodu 3 sa zohľadňuje implementácia uznávaných systémov environmentálneho manažérstva, napríklad EMAS podľa zákona č. 491/2005 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskeho spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov alebo podľa technickej normy ISO 14001.
- 5.2 Splnenie požiadavky v bode 4.1 žiadateľ dokladuje vyhlásením.
- 5.3 Splnenie špecifických požiadaviek uvedených v bodoch 4.2, 4.3, 4.6 a 4.7 žiadateľ dokladuje protokolom vydaným alebo potvrdeným autorizovanou alebo akreditovanou osobou pre danú skupinu produktov.
- 5.4 Splnenie požiadavky v bode 4.4 žiadateľ dokladuje vyhlásením, súčasťou ktorého bude zoznam jednotlivých ochranných činidiel a ich množstva použitého v behúňovej gume a príslušnou dokumentáciou k produktu a k jeho výrobe. Vzor vyhlásenia je uvedený v prílohe č.1.
- 5.5 Splnenie požiadavky uvedenej v bode 4.5 dokladuje žiadateľ vyhlásením, súčasťou ktorého bude zoznam jednotlivých organických rozpúšťadiel a ich množstva použitého pri výrobe plášťov a príslušnou dokumentáciou k produktu a k jeho výrobe. Vzor vyhlásenia je uvedený v prílohe č.2.
- 5.6 Splnenie špecifických požiadaviek podľa bodu 4.8 a 4.9 žiadateľ dokladuje dokumentáciou o produkte.
- 5.7 Splnenie špecifickej požiadavky podľa bodu 4.10 dokladuje žiadateľ predložením platných zmlúv so subjektami oprávnenými vykonávať zber, recykláciu alebo zhodnocovanie opotrebovaných plášťov, alebo preukáže, že sám vykonáva tieto činnosti podľa zákona č. 409/2006 Z. z.

6. Platnosť Oznámenia

Oznámenie o osobitných podmienkach nadobúda účinnosť od 1. januára 2009 a má platnosť 3 roky. Jeho platnosť môže byť predĺžená na ďalšie obdobie po posúdení platnosti špecifických požiadaviek na udeľovanie environmentálnej značky, ako aj požiadaviek na posudzovanie ich zhody vzhľadom na rozvoj vedeckých poznatkov a vývoj na trhu a po odbornom posúdení prípadných zmien všeobecne záväzných právnych predpisov alebo technológií výroby.

Bratislava 29. 10. 2008

Ján Chrbet, v.r.
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

Vyhlásenie o obsahu ochranných činidiel v behúnovej gume

Názov produktu
Výrobca /dodávateľ /dovozca

Názov ochranného činidla (CAS číslo)	Množstvo ochranného činidla (%)

Podpis žiadateľa

(dátum)

(názov spoločnosti)

(kontaktná osoba)

(telefón/fax)

Vyhlasenie o množstve organických rozpúšťadiel používaných pri výrobe plášťov

Názov organického rozpúšťadla (CAS číslo)	Množstvo organického rozpúšťadla (g)

Proces	Ročná spotreba použitých organických rozpúšťadiel pre posudzované plášte (t)	Množstvo posudzovaných plášťov vyrobených za rok (ks)	Spotreba organických rozpúšťadiel pri výrobe posudzovaných plášťov (g/plášť)
Výroba nových plášťov			

Podpis žiadateľa

(dátum)_____
(názov spoločnosti)_____
(kontaktná osoba)_____
(telefón/fax)

VNÚTORNÉ PRÁVNE PREDPISY

1.

SMERNICA

Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky
z 22. októbra 2008 č. 5/2008-5.2

**o podmienkach a postupoch pri poskytovaní finančných prostriedkov
z Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 6 – Technická pomoc
v programovom období 2007 – 2013**

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

- (1) Smernica Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o podmienkach a postupoch pri poskytovaní finančných prostriedkov z Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 6 – Technická pomoc, v programovom období 2007 – 2013 (ďalej len „smernica“), sa vydáva v súlade s rozhodnutím Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 18. januára 2008 č. 8/2008-1.8, ktorým sa vydávajú Pravidlá pri tvorbe a evidencii interných právnych predpisov.
- (2) Smernica upravuje základné pojmy, zodpovednosť zamestnancov a špecifické podmienky týkajúce sa prípravy, predkladania, hodnotenia, realizácie a kontroly, projektov technickej pomoci.
- (3) Cieľom jednotnej úpravy špecifických podmienok pre projekty technickej pomoci je zabezpečenie dodržiavania jednotného postupu všetkých odborných zložiek ministerstva podieľajúcich sa na vyššie uvedených činnostiach a dodržiavanie transparentnosti, efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti pri využívaní prostriedkov Európskeho Spoločenstva a štátneho rozpočtu v rámci projektov technickej pomoci.
- (4) Smernica upravuje vzájomné vzťahy medzi poskytovateľom, ktorým je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a prijímateľom, ktorý je podľa programového manuálu Operačného programu Životné prostredie oprávnený čerpať finančné prostriedky v rámci Prioritnej osi 6 - Technická pomoc, s výnimkou vzťahov, ktoré sú upravené na základe uzavretej Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „Zmluva o NFP“) medzi poskytovateľom a prijímateľom.

Čl. 2

Základné pojmy

- (1) Na účely tejto smernice sa vymedzujú nasledovné základné pojmy:
 - a) **Aktivita** – súhrn činností realizovaných prijímateľom v rámci projektu na to vyčlenenými finančnými zdrojmi, ktoré prispievajú k dosiahnutiu konkrétneho výsledku a majú definovaný výstup, ktorý predstavuje pridanú hodnotu pre prijímateľa a/alebo cieľovú skupinu/užívateľov výsledkov projektu nezávisle na realizácii ostatných aktivít. Aktivita je jasne vymedzená časom, prostriedkami a výdavkami. Aktivity sa členia na hlavné aktivity a podporné aktivity;
 - b) **Certifikačný orgán** – orgán, ktorý vykonáva certifikáciu výkazov výdavkov a žiadostí o platbu predtým, ako sa zašlú Európskej komisii, zodpovedá za vypracovanie žiadostí o platbu na Európsku komisiu, príjem platieb z Európskej komisie, ako aj realizáciu platieb poskytovateľom. Úlohy certifikačného orgánu plní Ministerstvo financií Slovenskej republiky;
 - c) **Kohézny fond (alebo aj „KF“)** - finančný nástroj Európskeho spoločenstva určený pre členské krajiny, ktorých hodnota hrubého domáceho produktu na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov Európskeho spoločenstva v priemere za posledné tri kalendárne roky je menšia ako 90 % priemeru Európskej únie 25, a ktorý podporuje projekty dopravnej infraštruktúry a životného prostredia;
 - d) **Kontrola formálnej správnosti projektu technickej pomoci** – posúdenie oprávnenosti navrhovaných cieľov, aktivít a výdavkov žiadosti o NFP a jej úplnosti; vykonanie predbežnej finančnej kontroly a v prípade projektov predkladaných

iným subjektom ako je riadiaci orgán posúdenie vhodnosti a účelnosti projektu;

- e) **IT monitorovací systém (alebo aj „ITMS“)** - informačný systém, ktorý zabezpečuje evidenciu údajov o Národnom strategickom referenčnom rámci, všetkých operačných programov, projektoch, overeniach, kontrolách a auditoch za účelom efektívneho a transparentného monitorovania všetkých procesov spojených s implementáciou štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu;
- f) **Monitorovacia správa** - komplexná správa o pokroku v realizácii aktivít projektu a o udržaní projektu, ktorú poskytuje prijímateľ poskytovateľovi vo formáte určenom poskytovateľom; monitorovacia správa môže byť priebežná, záverečná a následná;
- g) **Monitorovací výbor pre Operačný program Životné prostredie** - v súlade s čl. 63 Nariadenia Rady ES 1083/2006 orgán zriadený ministerstvom po konzultácii s partnermi, ktorý je zodpovedný za monitorovanie pokroku v realizácii pokroku a cieľov stanovených v Operačnom programe Životné prostredie a schvaľovanie zmien v Operačnom programe Životné prostredie;
- h) **Nenávratný finančný príspevok (alebo aj „NFP“)** - suma finančných prostriedkov poskytnutá prijímateľovi na základe schváleného projektu podľa podmienok stanovených v tejto smernici, resp. v prípade prijímateľa iného, ako poskytovateľ, na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku z verejných prostriedkov v súlade s osobitným zákonom¹;
- i) **Operačný program Životné prostredie (alebo aj „OP ŽP“)** - programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie pre sektor životného prostredia na roky 2007 - 2013;
- j) **Oprávnená činnosť** - činnosť súvisiaca s plnením úloh v oblasti prípravy, riadenia, monitorovania, hodnotenia, informovania, kontroly, auditu a posilnenia administratívnych kapacít v súvislosti s poskytovaním pomoci zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Životné prostredie;
- k) **Oprávnené obdobie** - oprávneným obdobím sa pre účely tejto smernice rozumie obdobie stanovené v Ozname o možnosti predkladania Žiadostí o NFP;
- l) **Oprávnený zamestnanec** - zamestnanec prijímateľa, ktorý vykonáva činnosť súvisiacu s plnením úloh v oblasti prípravy, riadenia, monitorovania, hodnotenia, informovania, kontroly, auditu a činností na posilnenie administratívnych kapacít v súvislosti s poskytovaním pomoci zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Životné prostredie, a má túto činnosť uvedenú v opise štátnozamestnaneckého miesta/pracovnej náplni. Iní zamestnanci, ako zamestnanci v štátnozamestnaneckom pomere musia mať túto činnosť uvedenú v zmluve, resp. v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru;
- m) **Oznam o možnosti predkladania žiadostí o NFP (alebo aj „Výzva“)** - východiskový metodický a odborný podklad zo strany poskytovateľa, na základe ktorého prijímateľ vypracováva a predkladá žiadosť o NFP poskytovateľovi;
- n) **Posilnenie administratívnych kapacít** - získanie a udržanie potrebných dostatočne erudovaných ľudských zdrojov, zabezpečenie ich profesionálneho rastu a nevyhnutných odborných podkladov a adekvátnych podmienok pre ich kvalitné rozhodovanie;
- o) **Poskytovateľ pomoci** - orgán, ktorý je zodpovedný za pridelenie nenávratného finančného príspevku schválenému a vybranému projektu;
- p) **Posúdenie vhodnosti a účelnosti projektu technickej pomoci** - posúdenie súladu s kritériami stanovenými riadiacim orgánom na účelnosť a vhodnosť projektov technickej pomoci predkladaných inými oprávnenými subjektmi;
- q) **Pracovný list** - dokument vypracúvaný oprávnenými zamestnancami s uvedením oprávnených činností, ktoré v daný mesiac zamestnanec vykonal, a percentom oprávnenosti²;
- r) **Prijímateľ** - hospodársky subjekt, orgán alebo podnik, či už verejnoprávny alebo súkromný, zodpovedný za začatie, vykonávanie a ukončenie projektu, ktorému sú za účelom realizácie projektu poskytované prostriedky verejných rozpočtov;
- s) **Riadiaci orgán pre Operačný program Životné prostredie (alebo aj „riadiaci orgán“)** - podľa uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 832/2006 z 8. októbra 2006 k návrhu aktualizácie Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky na roky 2007 - 2013 je riadiacim orgánom pre Operačný program Životné prostredie Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky;
- t) **Prioritná os** - jeden z hlavných zámerov stratégie v operačnom programe, ktorý sa skladá zo skupiny navzájom súvisiacich operácií s konkrétnymi, merateľnými cieľmi;
- u) **Schválená žiadosť o NFP** - žiadosť o NFP v rozsahu a obsahu ako bola schválená poskytovateľom, a ktorá je uložená u poskytovateľa;
- v) **Systém finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013** - dokument upravujúci finančné riadenie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu schválený vládou SR;

¹ Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

² Formulár pracovného listu tvorí prílohu č. 1 tejto smernice.

- w) **Systém riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013** - dokument upravujúci riadenie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu schválený vládou SR;
- x) **Štrukturálne fondy (alebo aj „ŠF“)** - nástroje štrukturálnej politiky Európskeho spoločenstva využívané na dosiahnutie cieľov politiky Európskeho spoločenstva. K štrukturálnym fondom patria Európsky fond regionálneho rozvoja a Európsky sociálny fond;
- y) **Účtovný doklad** - doklad definovaný podľa osobitného zákona³;
- z) **Včas** - konanie v súlade s časom plnenia určenom v právnych predpisoch Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva a v Príručke pre žiadateľa o NFP, v príslušnom Ozname o možnosti predkladania Žiadostí o NFP, v Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 a v Systéme riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013;
- aa) **Verejné obstarávanie** - postupy obstarávania tovarov, služieb a stavebných prác v súlade s osobitným zákonom⁴ v súvislosti s výberom dodávateľa projektu ;
- ab) **Výberová komisia** - Výberová komisia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre projekty z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu zriadená rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 18. januára 2008 č. 6/2008-5;
- ac) **Výdavok** - úbytok peňažných prostriedkov alebo úbytok ekvivalentov peňažných prostriedkov prijímateľa súvisiaci s realizáciou projektu;
- ad) **Zmluva o NFP** - právny akt stanovujúci práva a povinnosti zmluvných strán ako aj podmienky platné pre podporu projektu prostriedkami verejných rozpočtov najmä v súlade s osobitným zákonom⁵;
- ae) **Žiadateľ** - hospodársky subjekt, orgán alebo podnik, či už verejnoprávny alebo súkromný, ktorý žiada o prostriedky na spolufinancovanie navrhovaného projektu;
- af) **Žiadosť o platbu** - doklad, ktorý pozostáva z formuláru žiadosti a povinných príloh, na základne ktorého sú prijímateľovi uhrádzané prostriedky štrukturálnych fondov/Kohézneho fondu a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v príslušnom pomere.

Čl. 3 Predmet pomoci

- (1) Finančné prostriedky sú na podporu projektov technickej pomoci určené ustanoveniami:
 - a) Operačného programu Životné prostredie
 - b) Programového manuálu OP ŽP
- (2) Finančné prostriedky v rámci technickej pomoci OP ŽP podľa právne záväzného aktu Európskeho spoločenstva⁶, slúžia na podporu činností vykonávaných v rámci OP ŽP a funkcií týkajúcich sa OP ŽP, ktorými sú:
 - a) príprava,
 - b) riadenie,
 - c) monitorovanie,
 - d) hodnotenie,
 - e) informovanie,
 - f) kontrola,
 - g) audit,
 - h) činnosti na posilnenie administratívnych kapacít.

Čl. 4 Oprávnení prijímateľa

- (1) Prijímateľa oprávnení žiadať o NFP v rámci prioritnej osi Technická pomoc sú určení príslušnými ustanoveniami Programového manuálu OP ŽP.

³⁾ § 10 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov

⁵⁾ Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁶⁾ Čl. 46 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999

Čl. 5 **Oprávnené výdavky**

- (1) Oprávnenými výdavkami sú oprávnené výdavky prijímateľa, ktoré bezprostredne súvisia s realizáciou projektu, a boli skutočne vynaložené prijímateľom v rámci oprávneného obdobia a zároveň všetky výdavky, ktoré sú nevyhnutné na realizáciu aktivít projektu a ktoré spĺňajú nasledujúce podmienky:
 - a) vznikli v čase realizácie aktivít projektu a v súvislosti s projektom pred termínom ukončenia realizácie aktivít projektu a boli uhradené maximálne do 1 mesiaca po termíne ukončenia realizácie projektu;
 - b) patria do skupiny výdavkov odsúhlaseného rozpočtu projektu;
 - c) spĺňajú podmienky oprávnenosti výdavkov v zmysle príslušného Oznamu o možnosti predkladania žiadostí o NFP vrátane jeho príloh;
 - d) zodpovedajú cenám bežným na trhu v čase ich vzniku a v mieste ich vzniku;
 - e) sú podložené účtovnými dokladmi podľa osobitného zákona⁷⁾ a boli riadne zaúčtované. Za účtovný doklad sa považuje aj doklad, ktorý slúži na interné preúčtovanie osobných výdavkov, nepriamych výdavkov a odpisov vzniknutých prijímateľovi v súvislosti s realizáciou aktivít projektu;
 - f) navzájom sa časovo a vecne neprekrývajú;
 - g) vznikli v oprávnenom období podľa Oznamu o možnosti predkladania žiadostí o NFP;
 - h) v prípade prác, tovarov a služieb od tretích subjektov boli obstarané v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva;
 - i) boli vynaložené v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva.
- (2) Výdavky deklarované v účtovných dokladoch, ako aj v žiadosti o platbu sú zaokrúhlené na dve desatinné miesta bez halierového vyrovnaní.

Čl. 6 **Pravidlá financovania**

- (1) Pravidlá financovania projektov technickej pomoci sú určené príslušnými ustanoveniami platného Systému finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013 a platného Systému riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013, ako aj ustanoveniami tejto smernice, resp. príslušnými ustanoveniami Zmluvy o NFP uzavretej medzi poskytovateľom a prijímateľom v prípade, ak sa takáto zmluva uzatvára.

Čl. 7 **Postup pri predkladaní žiadostí o NFP pre projekty technickej pomoci**

- (1) Riadiaci orgán prostredníctvom oznamu o možnosti predkladania žiadostí o NFP (ďalej len „oznam“), v ktorom uvedie všetky potrebné informácie o postupe predkladania žiadostí o NFP, vhodným spôsobom informuje oprávnených žiadateľov, ktorí na základe tohto oznamu majú možnosť predkladať žiadosti o NFP v rámci OP ŽP, Prioritná os č. 6 - Technická pomoc.
- (2) Oznam obsahuje najmä:
 - a) Názov prioritnej osi
 - b) Informáciu o oprávnenosti žiadateľa,
 - c) Informáciu o oprávnenosti výdavkov,
 - d) Termín na predkladanie žiadostí o NFP
 - e) Miesto a dĺžka realizácie projektu
 - f) Informáciu o financovaní projektu
 - g) Kontakt pre bližšie informácie
 - h) Odkaz na formulár žiadosti o NFP ako aj na všetky ostatné dokumenty stanovujúce podmienky poskytnutia pomoci a ďalšie náležitosti potrebné na predkladanie žiadostí o NFP.

⁷⁾ Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

- (3) Prílohy oznamu tvoria najmä:
 - a) Formulár žiadosti o nenávratný finančný príspevok,
 - b) Operačný program Životné prostredie,
 - c) Programový manuál Operačného programu Životné prostredie
 - d) Výberové kritéria pre výber projektov technickej pomoci,
 - e) Usmernenie riadiaceho orgánu k oprávnenosti výdavkov pre projekty technickej pomoci financované z KF v rámci Operačného programu Životné prostredie na programové obdobie 2007 - 2013
- (4) Riadiaci orgán zabezpečí dôsledné informovanie oprávnených žiadateľov o možnosti predkladania žiadostí o NFP a to písomnou a elektronickou formou. Vybrané prílohy je riadiaci orgán oprávnený zaslať oprávneným žiadateľom výlučne v elektronickej alebo písomnej forme, podľa charakteru prílohy. Rovnako je prípustné v ozname uviesť odkaz na všeobecne prístupné a platné dokumenty, ktoré sú zverejnené v elektronickej podobe.

Čl. 8

Postup pri príprave žiadosti o NFP

- (1) Zodpovednosť za prípravu a predkladanie žiadosti o NFP pre projekty technickej pomoci, v rámci ktorých je žiadateľom riadiaci orgán, má príslušný organizačný útvar ministerstva:
 - a) Zodpovedným za prípravu a predkladanie žiadostí o NFP, ktorých cieľom je realizácia aktivít súvisiacich s refundovaním mzdových výdavkov na oprávnených zamestnancov, je osobný úrad ministerstva.
 - b) Zodpovedným za prípravu a predkladanie žiadostí o NFP, ktorých cieľom je realizácia ďalších oprávnených aktivít je odbor administrácie a prípravy projektov, oddelenie technickej pomoci.
- (2) Zodpovednosť za prípravu a predkladanie žiadosti o NFP pre projekty technickej pomoci, v rámci ktorých je žiadateľom iný subjekt ako riadiaci orgán, má tento subjekt.
- (3) Zodpovední zamestnanci príslušného organizačného útvaru ministerstva resp. príslušní zodpovední zamestnanci iného subjektu ako riadiaci orgán, v rámci prípravy, zabezpečia vypracovanie žiadosti o NFP vyplnením formuláru žiadosti o NFP podľa platného Systému riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013.

Čl. 9

Postup pri predkladaní a schvaľovaní žiadostí o NFP predložených riadiacim orgánom

- (1) Žiadateľ vypracuje žiadosť o NFP pre projekt technickej pomoci v rozsahu štandardného formulára žiadosti o NFP v zmysle platného Systému riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013, ktorú po podpísaní štatutárnym orgánom/splnomocneným riadiacim zamestnancom postúpi odboru administrácie a prípravy projektov, oddeleniu administrácie projektov, ktoré je zodpovedné za vykonanie kontroly formálnej správnosti predloženej žiadosti o NFP.
- (2) V prípade zistenia nedostatkov Žiadosti o NFP vyzve oddelenie administrácie projektov žiadateľa podľa čl. 8, ods.1 k doplneniu údajov, prípadne odstráneniu nedostatkov.
- (3) Projekty technickej pomoci schvaľuje Výberová komisia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre projekty z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu (ďalej len „výberová komisia“) na základe výberových kritérií na výber projektov technickej pomoci schválených Monitorovacím výborom pre Operačný program Životné prostredie.
- (4) Oddelenie administrácie projektov zabezpečí predloženie tých projektov technickej pomoci, ktoré splnili podmienky formálnej kontroly, na rokovanie výberovej komisie a po jej rokovaní oboznámi žiadateľa o výsledku schvaľovacieho procesu nasledovne:
 - a) v prípade kladného stanoviska Oznámením o schválení, resp. Oznámením o schválení s podmienkou,
 - b) v prípade neschválenia Oznámením o neschválení spolu s odôvodnením neschválenia.

Čl. 10

Postup pri predkladaní a schvaľovaní žiadostí o NFP predložených inými subjektmi ako je riadiaci orgán

- (1) Žiadateľ vypracuje žiadosť o NFP pre projekt technickej pomoci v rozsahu štandardného formuláru žiadosti o NFP podľa platného Systému riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013, ktorú po podpísaní štatutárnym orgánom oprávneného subjektu predkladá riadiacemu orgánu.
- (2) Oddelenie administrácie projektov vykoná kontrolu formálnej správnosti. V prípade nedostatkov zistených pri kontrole formálnej správnosti vyzýva písomnou formou žiadateľa k doplneniu údajov, prípadne odstráneniu nedostatkov. Postupy posudzovania žiadostí o NFP pri projektoch technickej pomoci, ktoré sú predkladané inými subjektmi ako je riadiaci orgán, sú rozšírené o posúdenie vhodnosti a účelnosti projektu.
- (3) Projekty technickej pomoci schvaľuje výberová komisia na základe výberových kritérií na výber projektov technickej pomoci schválených Monitorovacím výborom pre Operačný program Životné prostredie. Oddelenie administrácie projektov zabezpečí predloženie tých projektov technickej pomoci, ktoré splnili podmienky kontroly formálnej správnosti, na rokovanie výberovej komisie a po jej rokovaní oboznámi žiadateľa o výsledku schvaľovacieho procesu nasledovne:
 - a) v prípade kladného stanoviska Oznámením o schválení, resp. Oznámením o schválení s podmienkou,
 - b) v prípade neschválenia Oznámením o neschválení spolu s odôvodnením rozhodnutia.
- (4) V prípade schválenia projektu technickej pomoci predloženého iným subjektom ako je riadiaci orgán, uzavrie riadiaci orgán so žiadateľom zmluvu o NFP. Oddelenie administrácie projektov v takomto prípade odošle žiadosť o vypracovanie zmluvy na odbor implementácie projektov, sekcia environmentálnych programov a projektov, ktorý zabezpečí jej vypracovanie a podpísanie zmluvnými stranami.

Čl. 11

Všeobecné podmienky realizácie projektov technickej pomoci riadiaceho orgánu

- (1) Za realizáciu projektov technickej pomoci riadiaceho orgánu je zodpovedný prijímateľ, ktorého úlohy pri realizácii projektu plní:
 - a) Osobný úrad pri projektoch, ktorých cieľom je realizácia aktivít súvisiacich s refundovaním mzdových výdavkov na oprávnených zamestnancov,
 - b) Oddelenie technickej pomoci pri ostatných projektoch technickej pomoci.
- (2) Súčinnosť pri realizácii projektov je povinný poskytovať každý organizačný útvar ministerstva v závislosti od druhu činnosti, ktorá je potrebná pre túto realizáciu a v nadväznosti na ustanovenia tejto smernice ako aj ostatné interné právne predpisy ministerstva.
- (3) Zamestnanci zodpovední za realizáciu projektov technickej pomoci riadiaceho orgánu podľa ods. 1 a zodpovední za poskytovanie súčinnosti pri realizácii projektov technickej pomoci riadiaceho orgánu podľa ods. 2 tohto článku sú povinní uchovávať všetku dokumentáciu súvisiacu s realizáciou projektu, do 31.12. 2021.
- (4) Zamestnanci organizačného útvaru zodpovední za realizáciu projektu sú povinní postupovať pri realizácii projektov technickej pomoci tak, aby bol projekt realizovaný riadne, včas a v súlade s podmienkami stanovenými Systémom riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013, Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013 a postupovať pri jeho realizácii s náležitou starostlivosťou v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi⁸⁾.
- (5) Zamestnanci zodpovední za realizáciu projektu sú povinní zabezpečiť, aby v období piatich rokov od ukončenia realizácie aktivít projektu nedošlo k takej podstatnej zmene projektu:
 - a) ktorá ovplyvňuje povahu takého projektu alebo podmienky jeho vykonávania, alebo ktorá poskytuje neoprávnené zvýhodnenia akémukoľvek subjektu a
 - b) ktorá vyplýva buď zo zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, alebo z ukončenia výrobnnej činnosti.
- (6) Každý organizačný útvar ministerstva, ktorý je zapojený do procesu implementácie projektov technickej pomoci, je povinný uchovávať relevantnú dokumentáciu v súvislosti s realizáciou aktivít projektov technickej pomoci do 31.12. 2021 a to najmä, ak ide o originály daných dokumentov v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013.

⁸⁾ Napr. zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, zákon č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov

- (7) Každý organizačný útvar ministerstva, ktorý je zapojený do procesu implementácie projektov technickej pomoci, je povinný dokumentáciu podľa ods. 6 poskytnúť kedykoľvek k nahliadnutiu v prípade výkonu auditu a kontroly a poskytnúť súčinnosť pri výkone auditu a kontroly.
- (8) Odbor implementácie projektov je oprávnený uskutočniť overenie na mieste projektov technickej pomoci a to počas celej doby realizácie projektu a 5 rokov po jeho ukončení. Zamestnanci zodpovední za realizáciu projektu sú povinní poskytnúť v takomto prípade súčinnosť pri výkone kontroly na mieste.

Čl. 12

Postup pri realizácii projektov technickej pomoci riadiaceho orgánu, ktorých cieľom je realizácia aktivít súvisiacich s refundovaním mzdových výdavkov na oprávnených zamestnancov

- (1) Refundácia mzdových výdavkov vynaložených na oprávnených zamestnancov sa uskutočňuje na základe Žiadosti o platbu, ktorú vypracúva osobný úrad a predkladá na odbor implementácie projektov.
- (2) Osobný úrad je oprávnený predložiť žiadosť o platbu na refundáciu mzdových výdavkov maximálne jedenkrát za 2 mesiace, minimálne však jedenkrát ročne.
- (3) Žiadosť o platbu musí obsahovať:
 - a) Vyplnený formulár Žiadosti o platbu⁹ - 2x originál
 - b) Zoznam deklarovaných výdavkov - 2 x
 - c) Výpis priznaných a vyplatených hrubých miezd vrátane odvodov zamestnávateľa vrátane odmien za „mesiac“ v Sk za oprávnených zamestnancov, podpísaný zodpovedným pracovníkom - 2x originál
 - d) Súhrnný pracovný list - 2x originál
 - e) Pracovné listy za všetkých oprávnených zamestnancov pracujúcich na základe vymenovania do štátnej služby alebo dohód o brigádnickej práci študenta¹⁰ - 2x originál
 - f) Účtovné doklady (napr. rozúčtovanie miezd ...)
 - g) Opisy činnosti štátnozamestnaneckého miesta/pracovné náplne - 2x kópia (ak relevantné)
 - h) Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, príp. pracovná zmluva zamestnanca vykonávajúceho prácu vo verejnom záujme - 2x kópia (ak relevantné)
 - i) Výkazy odpracovaných hodín zamestnancov pracujúcich na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (s výnimkou oprávnených zamestnancov pracujúcich na základe dohody o brigádnickej práci študentov) príp. pracovné zmluvy zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme - 2 x
 - j) Návrh na poskytnutie odmeny s odôvodnením - 2 x kópia
 - k) Výpis z bankového účtu a to originál alebo kópiu overenú podpisom štatutárneho orgánu alebo podpisom splnomocnenej osoby potvrdzujúci uhradenie výdavkov deklarovaných v Žiadosti o platbu - 2x
 - l) Ďalšie náležitosti podľa požiadavky odboru implementácie projektov
- (4) Opisy činnosti štátnozamestnaneckého miesta/pracovné náplne je potrebné priložiť v dvoch kópiách v prípade, ak sú náklady na zamestnanca, ktorého sa opis činnosti štátnozamestnaneckého miesta týka, nárokované prvýkrát a v každej ďalšej žiadosti, ak došlo k zmene opisu.
- (5) Oprávnení zamestnanci sú povinní mesačne vypracúvať pracovné listy, v ktorých uvedú oprávnené činnosti, ktoré v daný mesiac vykonávali, a percento oprávnenosti. Percento oprávnenosti sa vypočíta ako percentuálny podiel objemu aktivít súvisiacich s oprávnenými činnosťami na celkovom objeme aktivít vykonávaných počas výkonu pracovnej činnosti oprávneného zamestnanca.
- (6) Osobný úrad vyzve listom príslušné organizačné útvary, ktorých zamestnanci vykonávajú oprávnené činnosti na vypracovanie a zaslanie pracovných listov za všetkých svojich zamestnancov, ktorých mzdové výdavky sú oprávnenými výdavkami v rámci projektov technickej pomoci za žiadané obdobie. Na základe pracovných listov všetkých oprávnených zamestnancov vypracuje osobný úrad súhrnný pracovný list.

⁹⁾ Platná verzia formuláru žiadosti o platbu je zverejnená na webovej stránke Ministerstva financií Slovenskej republiky (www.finance.gov.sk) ako príloha Usmernenia k postupu financovania projektov štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo v súvislosti s ukončením rozpočtového roka 2008 a zavedením meny euro v Slovenskej republike v rámci programového obdobia 2004-2006 a programového obdobia 2007 -2 013.

¹⁰⁾ Formulár pracovného listu tvorí prílohu č. 1 tejto smernice

- (7) Na základe predpokladaných mzdových výdavkov Osobný úrad predloží sekcii environmentálnych programov a projektov plán čerpania mzdových výdavkov na daný rok, a na základe tejto informácie sekcia environmentálnych programov a projektov požiada sekciu ekonomiky, odbor rozpočtovej politiky o vypracovanie návrhu žiadosti o vykonanie rozpočtového opatrenia.
- (8) Sekcia ekonomiky, odbor rozpočtovej politiky vypracuje žiadosť o vykonanie rozpočtového opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky v predpísanej písomnej forme a predloží ju Ministerstvu financií Slovenskej republiky.
- (9) Na základe Ministerstvom financií Slovenskej republiky schválenej žiadosti o vykonanie rozpočtového opatrenia sekcia ekonomiky, odbor rozpočtovej politiky v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky a odborom financovania a platieb projektov zapracuje a rozpíše rozpočtové opatrenie v Rozpočtovom informačnom systéme – module úprav rozpočtu a zabezpečí zmenu záväzných ukazovateľov.
- (10) Postup podľa ods. 8 a 9 sa použije aj v iných prípadoch zmeny limitu mzdových výdavkov v súvislosti s refundáciou mzdových výdavkov.

Čl. 13

Postup pri realizácii ostatných projektov technickej pomoci riadiaceho orgánu

- (1) Zodpovední zamestnanci oddelenia technickej pomoci vypracujú podľa rozpočtu a časového plánu realizácie schváleného projektu žiadosť o vystavenie objednávky na dodanie tovaru/služby alebo práce na základe potreby napĺňania cieľa a plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov projektu a odošlú ju na sekciu ekonomiky a vnútornej správy (ďalej len „sekcia ekonomiky“), odbor správy majetku a prevádzky. Žiadosť o vystavenie objednávky musí obsahovať:
 - a) špecifikáciu predmetu objednávky,
 - b) informáciu, že predmet objednávky bude uhradený z prostriedkov technickej pomoci s uvedením čísla príslušného projektu
 - c) podpis generálneho riaditeľa sekcie environmentálnych programov a projektov.
- (2) Odbor správy majetku a prevádzky na základe žiadosti o vystavenie objednávky posúdi potrebu vykonať verejné obstarávanie, prípadne zváži iný postup v súlade s osobitným zákonom¹¹⁾, a v súlade s internými právnymi predpismi ministerstva týkajúcimi sa verejného obstarávania. V prípade, ak na základe žiadosti o vystavenie objednávky je potrebné uzatvoriť zmluvu o dodávke tovarov, prác alebo služieb medzi ministerstvom a iným subjektom, sekcia ekonomiky posúdi potrebu spolupráce pri príprave zmluvy so sekciou environmentálnych programov a projektov.
- (3) V prípade, ak odbor správy majetku a prevádzky zváži, že nie je potrebné uzatvoriť zmluvu o dodávke tovarov, prác alebo služieb vystaví sekcia ekonomiky do 5 pracovných dní na základe požiadavky objednávku a zabezpečí jej odoslanie príslušnému subjektu.
- (4) Za preberanie dodaného tovaru, prác a služieb je zodpovedné oddelenie technickej pomoci. V prípade, že z akýchkoľvek dôvodov dôjde k prebratiu tovaru, prác alebo služby iným organizačným útvarom ministerstva, je tento zodpovedný za:
 - a) súlad údajov uvedených v objednávke s údajmi uvedenými na preberacom/dodacom protokole,
 - b) súlad údajov uvedených na preberacom/dodacom protokole s reálne dodaným tovarom, prácami alebo službami,
 - c) potvrdenie vyššie uvedených súladov podpisom príslušného zamestnanca na preberacom /dodacom protokole,
 - d) odovzdanie preberaného tovaru, a preberacieho/dodacieho protokolu na oddelenie technickej pomoci.
- (5) Odbor správy majetku a prevádzky po prijatí účtovného dokladu postupuje v súlade s platnými internými aktmi ministerstva týkajúcimi sa obehu účtovných dokladov, pričom dbá na včasné odovzdanie účtovného dokladu oddeleniu technickej pomoci.
- (6) Oddelenie technickej pomoci po prijatí účtovného dokladu od sekcie ekonomiky spolu s likvidačným listom vykoná kontrolu úplnosti predložených dokladov v závislosti od druhu dodávky a to nasledovne:
 - a) V prípade dodávky tovaru je prílohou účtovného dokladu najmä žiadosť o vystavenie objednávky, objednávka/zmluva, prípadne oboje, dodací list, prípadne podklady k verejnému obstarávaniu;
 - b) V prípade dodávky služby je prílohou účtovného dokladu najmä žiadosť o vystavenie objednávky, objednávka/zmluva, prípadne oboje, prípadne podklady k verejnému obstarávaniu, preberací protokol, v prípade inzercie v printových médiách výtlačky článkov s viditeľným názvom a dátumom média, v prípade inzercie v televíznych a rozhlasových médiach mediaplán, v prípade expertných služieb (preklady, odborné posudky atď.) potvrdenie o odbornej spôsobilosti, v prípade školení a konferencií pozvánka, program a zoznam účastníkov;

¹¹⁾ Zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- c) V prípade dodávky prác je prílohou účtovného dokladu najmä žiadosť o vystavenie objednávky, objednávka/zmluva, prípadne oboje, prípadne podklady k verejnému obstarávaniu, preberací protokol, súpis vykonaných prác.

V prípade súladu zabezpečí podpis likvidačného listu oprávnenými osobami v zmysle platného aprobačného poriadku Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a postúpi účtovný doklad spolu s likvidačným listom na sekciu ekonomiky na úhradu. V prípade zistenia nesúladu oddelenie technickej pomoci prijaté dokumenty vráti na sekciu ekonomiky so žiadosťou o odstránenie zisteného nesúladu.

- (7) Odbor správy majetku a prevádzky zabezpečí doručenie uhradeného účtovného dokladu (kópie) spolu s prílohami uvedenými v odseku 6 a výpisom z účtu potvrdzujúcim úhradu výdavku na oddelenie technickej pomoci do 5 pracovných dní od ich úhrady. Sekcia ekonomiky zodpovedá za súlad predloženej kópie účtovného dokladu a výpisu z účtu s originálom.
- (8) Oddelenie technickej pomoci zabezpečí, aby prijaté účtovné doklady a ich povinné prílohy spĺňajúce podmienky podľa odseku 6 boli zahrnuté do nasledujúcej žiadosti o platbu a ich predloženie na refundáciu vynaložených prostriedkov na odbor implementácie projektov.
- (9) Za formálnu správnosť účtovného dokladu zodpovedá sekcia ekonomiky, odbor financovania.

Čl. 14

Postup pri realizácii projektov technickej pomoci, predložených inými prijímateľmi ako riadiaci orgán

- (1) V prípade realizácie projektov technickej pomoci predložených inými prijímateľmi ako riadiaci orgán je realizácia projektu technickej pomoci vykonávaná v súlade s ustanoveniami zmluvy o NFP uzavretej medzi riadiacim orgánom a prijímateľom, realizujúcim schválený projekt technickej pomoci.
- (2) Zodpovední zamestnanci Oddelenia overovania verejného obstarávania a právnych služieb (ďalej len „oddelenie overovania verejného obstarávania“) sú povinní zabezpečiť vypracovanie zmluvy o poskytnutí NFP ako aj všetky administratívne úkony spojené s uzavretím zmluvy o NFP s prijímateľom odlišným od riadiaceho orgánu realizujúcim projekt technickej pomoci v súlade s čl. 10 ods. 4 tejto smernice.

Čl. 15

Overovanie verejného obstarávania pri projektoch technickej pomoci riadiaceho orgánu

- (1) Overovanie verejného obstarávania je vykonávané oddelením overovania verejného obstarávania.
- (2) Činnosťou oddelenia overovania verejného obstarávania nie je dotknutá výlučná a konečná zodpovednosť sekcie ekonomiky za vykonávanie úloh ministerstva vyplývajúcich z osobitného zákona¹² ako verejného obstarávateľa za vykonávanie verejného obstarávania pri dodržaní všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva a základných princípov verejného obstarávania.
- (3) Oddelenie overovania verejného obstarávania vykonáva overenie verejného obstarávania pre všetky verejné obstarávania realizované prijímateľom najneskôr pred prvou úhradou žiadosti o platbu vzťahujúcou sa k nákladom projektu, ktoré vyplývajú z realizácie verejného obstarávania, a to na základe informácií a dokumentov predložených prijímateľom. Týmto nie je dotknuté právo oddelenia overovania verejného obstarávania zúčastňovať sa na procese verejného obstarávania ako nehlasujúci člen výberovej komisie, ani právo oddelenia overovania verejného obstarávania overovať proces verejného obstarávania následne v rámci overenia realizácie projektu na mieste.
- (4) Oddelenie overovania verejného obstarávania spolupracuje v oblasti overenia procesov verejného obstarávania s ústredným orgánom štátnej správy v oblasti verejného obstarávania, ktorým je Úrad pre verejné obstarávanie, a oddelenie overovania verejného obstarávania môže Úrad pre verejné obstarávanie požiadať o:
- výkon kontroly pri zadávaní nadlimitných zákaziek;
 - výkon kontroly pri zadávaní podlimitných zákaziek v prípade pochybností, či sa jedná o porušenie osobitného zákona¹³;

¹²⁾ Zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹³⁾ Zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- c) vypracovanie odborného stanoviska ku konkrétnym porušeniam osobitného zákona¹⁴;
- (5) Overovanie verejného obstarávania je uskutočňované jednotlivými zodpovednými zamestnancami oddelenia overovania verejného obstarávania. Pre účely administratívneho overenia verejného obstarávania je prijímateľ povinný predložiť oddeleniu overovania verejného obstarávania dokumentáciu z verejného obstarávania v závislosti na použitej metóde verejného obstarávania. Dokumentáciu tvorí najmä:
- oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania alebo jeho ekvivalent vrátane vytlačenej kópie zverejneného oznámenia na internete alebo v tlači;
 - súťažné podklady: opis predmetu obstarávania, podmienky účasti, kritériá na hodnotenie ponúk a postup hodnotenia;
 - zápisnica z vyhodnotenia splnenia podmienok účasti, ak je relevantná;
 - zápisnica z vyhodnotenia ponúk;
 - oznámenie o výsledku vyhodnotenia ponúk alebo jeho ekvivalent;
 - návrh zmluvy s úspešným uchádzačom;
 - návrh dodatku zmluvy s úspešným uchádzačom, ktorého prílohou je v prípade dodávky prác alebo tovarov aj podporné stanovisko stavebného dozoru alebo iného príslušného odborníka.
- (6) V prípade nadlimitných zákaziek je oddelenie overovania verejného obstarávania oprávnené od sekcie ekonomiky vyžiadať a overiť pred zverejnením/odoslaním nasledovnú dokumentáciu verejného obstarávania:
- predbežné oznámenie alebo pravidelné oznámenie bez výzvy /s výzvou/ na súťaž pred uverejnením vo Vestníkoch Európskej únie a Slovenskej republiky;
 - oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania pred uverejnením vo Vestníkoch EÚ a SR;
 - súťažné podklady pred ich odoslaním záujemcom;
 - zmeny a vysvetlenia súťažných podkladov pred ich odoslaním záujemcom;
 - návrh členov hodnotiacej komisie alebo komisie na posúdenie splnenia podmienok účasti;
 - záznam z otvárania ponúk pred jeho zaslaním uchádzačom;
 - zápisnicu z vyhodnotenia splnenia podmienok účasti;
 - zápisnicu z vyhodnotenia ponúk;
 - návrh zmluvy s úspešným uchádzačom pred jej podpisom druhou zmluvnou stranou;
 - návrh dodatku k zmluve s úspešným uchádzačom, pred jeho podpisom druhou zmluvnou stranou, ktorého prílohou je v prípade dodávky prác alebo tovarov aj podporné stanovisko stavebného dozoru;
 - oznámenie o výsledku verejného obstarávania pred jeho uverejnením vo Vestníku EÚ a SR.
- (7) Oddelenie overovania verejného obstarávania v prípade zistenia skutočnosti, ktoré sú podľa osobitného zákona¹⁵ dôvodom na podanie námietky :
- oznámami bezodkladne toto zistenie prijímateľovi a
 - súčasne môže namietat proces verejného obstarávania v zmysle osobitného zákona¹⁶.
- (8) Oddelenie overovania verejného obstarávania v prípade neodstránenia pochybenia, neodstránenia alebo nezdôvodnenia nesúladu v procese verejného obstarávania preklasifikuje náklady projektu, ktoré vznikli na základe takéhoto verejného obstarávania vcelku do neoprávnených nákladov.
- (9) Oddelenie overovania verejného obstarávania po ukončení overenia verejného obstarávania vydáva Správu z overenia verejného obstarávania.
- (10) Ustanovenie odsekov 1 až 9 sa nevzťahuje na zákazky s nízkou hodnotou, kde zákazka môže byť zadaná priamo, ak hodnota zákazky sa rovná alebo je menšia ako 100 000 Sk alebo na základe troch predložených ponúk pri hodnote zákazky nad 100 000 Sk ale nie viac ako 1 000 000 Sk. Oddelenie overovania verejného obstarávania v prípade zákazky s nízkou hodnotou nad 100 000 Sk ale nie viac ako 1 000 000 Sk pre overenie verejného obstarávania požaduje od prijímateľa zdôvodnenie výberu dodávateľa na základe troch predložených ponúk a tieto ponuky.

¹⁴⁾ Zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁵⁾ § 138 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁶⁾ Zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Čl. 16
Povinnosti pri predkladaní monitorovacích správ
pri projektoch riadiaceho orgánu

- (1) Zamestnanci zodpovední za realizáciu projektov technickej pomoci zabezpečia pravidelné predkladanie monitorovacích správ v určenom formáte na odbor implementácie projektov, a to:
 - a) priebežnú monitorovaciu správu počas realizácie projektu,
 - b) záverečnú monitorovaciu správu po ukončení realizácie projektu,
 - c) následnú monitorovaciu správu po ukončení realizácie projektu až do uplynutia piatich rokov od ukončenia realizácie projektu.
- (2) Priebežnú monitorovaciu správu sú zamestnanci zodpovední za realizáciu projektu povinní predkladať počas realizácie projektu, každých 6 mesiacov a to do 15 dňa mesiaca nasledujúceho po sledovanom období. Prvým mesiacom, ktorý je predmetom priebežnej monitorovacej správy je mesiac, v ktorom bola začatá realizácia projektu.
- (3) Záverečnú monitorovaciu správu sú zamestnanci zodpovední za realizáciu projektu povinní predložiť spolu so záverečnou žiadosťou o platbu najneskôr do 3 mesiacov od termínu ukončenia realizácie projektu.
- (4) Následné monitorovacie správy sú zamestnanci zodpovední za realizáciu projektu povinní predkladať počas 5 rokov odo dňa ukončenia realizácie projektu a to najmenej každých 12 mesiacov odo dňa ukončenia realizácie projektu. Prvým mesiacom, ktorý je predmetom následnej monitorovacej správy je mesiac, v ktorom bola uhradená záverečná žiadosť o platbu.
- (5) V prípade zistenia nesúladu/nezrovnalostí odbor implementácie projektov vyzve príslušný organizačný útvar ministerstva podľa typu projektu na opravu predloženej monitorovacej správy.

Čl. 17
Povinnosti v oblasti publicity a informovanosti
pri projektoch technickej pomoci riadiaceho orgánu

- (1) Zodpovední zamestnanci odboru programov, sekcia environmentálnych programov a projektov, zabezpečia dôsledné informovanie verejnosti o podpore zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, ktorá bola poskytnutá na financovanie projektov technickej pomoci, v rámci komplexného informovania a publicity OP ŽP najmä však zverejňovaním zoznamu schválených projektov na internetovej stránke.
- (2) Od začiatku realizácie projektu a počas celej doby realizácie projektu zamestnanci zodpovední za realizáciu projektu zabezpečia vyvesenie veľkoplošnej reklamnej tabule na každom mieste realizácie projektu, ktorý spĺňa tieto podmienky:
 - a) celková výška NFP na projekt presahuje 15 000 000 Sk (po vstupe do Európskej menovej únie 500 000 EUR) a zároveň
 - b) projekt slúži na financovanie infraštruktúry a stavebných činností.
Rozmery reklamnej tabule sú minimálne 250x150 cm.
- (3) Zamestnanci zodpovední za realizáciu projektu zabezpečia nahradenie reklamnej tabule podľa ods. 2 tohto článku trvalo vysvetľujúcou tabulou a to po ukončení realizácie aktivít projektu avšak najneskôr pred podaním záverečnej žiadosti o platbu a to v prípade projektu, ktorý spĺňa tieto podmienky:
 - a) celková výška NFP na projekt presahuje 15 000 000 Sk (po vstupe do Európskej menovej únie 500 000 EUR) a
 - b) projekt spočíva vo financovaní dlhodobého hmotného majetku alebo vo financovaní infraštruktúry a stavebných činností.
Rozmery trvalo vysvetľujúcej tabule sú minimálne 20x30 cm.
- (4) Zamestnanci zodpovední za realizáciu projektu zabezpečia uverejnenie nasledovných údajov na reklamnej tabuli a trvalo vysvetľujúcej tabuli:
 - a) odkaz na Európsku úniu a znak Európskej únie v súlade s grafickými normami určené riadiacim orgánom,
 - b) odkaz na fond, ktorý spolufinancuje projekt s použitím nasledujúceho označenia - KF - Kohézny fond vrátane znaku OP ŽP a text vysvetľujúci spoluúčasť Európskej únie: „Tento projekt je/bol spolufinancovaný Európskou úniou/KF“,
 - c) vyhlásenie, v ktorom je zdôraznená pridaná hodnota intervencie Európskeho spoločenstva - heslo „Investícia do Vašej budúcnosti“,
 - d) v prípade trvalo vysvetľujúcej tabule aj druh a názov projektu.Uvedené informácie musia zaberáť najmenej 25% reklamnej tabule, resp. trvalo vysvetľujúcej tabule.
- (5) V prípade projektov, ktoré nespĺňajú podmienky uvedené v odsekoch 2 a 3 tohto článku a zároveň dôjde v rámci pro-

jektu k nadobudnutiu hmotného majetku, zabezpečia zamestnanci zodpovední za realizáciu príslušného projektu, v mieste realizácie projektu inštaláciu informačnej tabule. Na informačnej tabuli musia byť uvedené informácie podľa ods. 4 písm. a) až d) tohto článku. Rozmery informačnej tabule sú minimálne 20x30 cm.

- (6) V prípade propagačných a informačných predmetov a dokumentov sa informovanie verejnosti zabezpečí uvedením informácií podľa ods. 4 písm. a) tohto článku.

Čl. 18

Povinnosti pri evidencii majetku pri projektoch technickej pomoci riadiaceho orgánu

- (1) Evidencia majetku na ministerstve prebieha v súlade s platnými internými predpismi ministerstva¹⁷.
- (2) Pri evidovaní majetku, ktorý bol nadobudnutý a/alebo zhodnotený z NFP alebo jeho časti je príslušný organizačný útvar ministerstva povinný informovať o zaevidovaní takého majetku oddelenie technickej pomoci a zaslať na oddelenie technickej pomoci kópie dokumentov osvedčujúcich zaevidovanie predmetného majetku.
- (3) Príslušný organizačný útvar ministerstva je rovnako povinný informovať oddelenie technickej pomoci o reálnych presunoch majetku, ktorý bol nadobudnutý a/alebo zhodnotený z NFP alebo jeho časti v rámci ministerstva.
- (4) Na základe údajov zaslaných oddeleniu technickej pomoci, vedie oddelenie technickej pomoci sumárnu tabuľku, ktorá obsahuje meno zamestnanca, ktorému bol majetok pridelený, číslo kancelárie, typ/druh majetku (katalógové, resp. výrobné číslo), dátum prevzatia /vrátenia majetku.
- (5) Majetok zakúpený z prostriedkov OP ŽP, Prioritná os 6 - Technická pomoc a zapísaný na osobnej karte zamestnanca nemôže byť z danej karty odpísaný bez súhlasu riaditeľa odboru administrácie a prípravy projektov.
- (6) Oddelenie technickej pomoci zabezpečí aktualizáciu údajov v tabuľke podľa ods. 4 tohto článku na základe reálnych presunov majetku v rámci ministerstva.
- (7) Podľa čl. 57 Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 je potrebné, aby bol počas celého trvania projektu a v období piatich rokov po jeho ukončení zachovaný cieľ a charakter projektu. Majetok získaný v rámci projektu technickej pomoci¹⁸ je možné využívať len na cieľ a charakter určený v projekte a je možné, aby ho využívali len oprávnení zamestnanci.

Čl. 19

Povinnosti pri zmenovom riadení pri projektoch riadiaceho orgánu

- (1) Zamestnanci oddelenia technickej pomoci alebo osobného úradu zodpovední za realizáciu projektov technickej pomoci zabezpečia vypracovanie a administráciu žiadosti o zmenu projektu v prípade, že v procese implementácie dôjde k nevyhnutným zmenám daného projektu, alebo možno rozumne predpokladať, že vzniknú počas realizácie aktivít projektu.
- (2) Celková výška schváleného NFP nie je ustanovením ods. 1 dotknutá.
- (3) Žiadosti o zmenu projektu v procese implementácie podliehajú schváleniu výberovou komisiou alebo subjektom povereným touto úlohou výberovou komisiou.

Čl. 20

Účtovníctvo a uchovávanie účtovnej dokumentácie

- (1) Odbor financovania účtuje v rámci svojho účtovníctva o skutočnostiach súvisiacich s realizáciou aktivít projektu na analytických účtoch v členení podľa jednotlivých projektov.

¹⁷⁾ Napr. Smernica Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 2. novembra 2005 č. 2/2005 – 8.1 o evidencii, odpisovaní a účtovaní dlhodobého majetku, Smernica Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 30. júna 2006 č. 3/2006-8.1 o evidencii a spôsobe účtovania drobného hmotného a drobného nehmotného majetku a majetku v operatívnej evidencii

¹⁸⁾ Majetok nadobudnutý z prostriedkov technickej pomoci podlieha podľa § 30 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, inventarizácii

- (2) Záznamy v účtovníctve musia zabezpečiť údaje na účely monitorovania pokroku dosiahnutého pri realizácii aktivít projektu, vytvoriť základ pre nárokovanie platieb a uľahčiť proces overovania a kontroly výdavkov zo strany príslušných orgánov.
- (3) Sekcia ekonomiky uchováva a ochraňuje podporné dokumenty a ostatnú účtovnú dokumentáciu alebo dokumentáciu k evidencii podľa odseku 2 tohto článku vzťahujúcu sa na projekt v súlade s osobitným zákonom¹⁹.
- (4) Na účely certifikačného overovania je oddelenie technickej pomoci resp. osobný úrad podľa typu projektu v súčinnosti so sekciou ekonomiky povinný na požiadanie umožniť Certifikačnému orgánu oboznámiť sa s obsahom ním určených účtovných záznamov v písomnej forme.

Čl. 21

Účty prijímateľa pri projektoch technickej pomoci riadiaceho orgánu

- (1) Odbor financovania a platieb projektov, sekcia environmentálnych programov a projektov, ako platobná jednotka zabezpečí poskytnutie NFP (ďalej aj „platba“) prijímateľovi bezhotovostne formou rozpočtového opatrenia v súlade s osobitným zákonom²⁰.
- (2) V súvislosti s realizáciou aktivít projektu je prijímateľ povinný prijímať platby výlučne na rozpočtový výdavkový účet prijímateľa, ktorý má otvorený v Štátnej pokladnici (ďalej len „účet prijímateľa“), a ktorý je vedený v SKK. Účet prijímateľa slúži na poskytnutie NFP formou rozpočtového opatrenia.
- (3) Prijímateľ je povinný okrem účtu prijímateľa zriadiť aj samostatný rozpočtový výdavkový účet pre prostriedky Európskej únie a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu vedený v Štátnej pokladnici, ktorý slúži na refundáciu realizovaných výdavkov pri uplatnení systému refundácie a následný prevod formou rozpočtového opatrenia na rozpočtový výdavkový účet, z ktorého boli prostriedky pôvodne vynaložené.
- (4) Prijímateľ je povinný udržiavať účet prijímateľa otvorený a nesmie ho zrušiť až do prijatia poslednej platby NFP od poskytovateľa. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na ostatné účty otvorené prijímateľom podľa tohto článku.
- (5) V prípade využitia systému refundácie môže prijímateľ realizovať úhrady oprávnených výdavkov aj z iných účtov otvorených prijímateľom pri dodržaní podmienky existencie účtu prijímateľa určeného na príjem NFP. Prijímateľ je povinný bezodkladne po realizácii výdavkov z týchto účtov písomne oznámiť poskytovateľovi identifikáciu takýchto účtov.

Čl. 22

Platby pri projektoch technickej pomoci riadiaceho orgánu

- (1) Platby pre projekty technickej pomoci riadiaceho orgánu sú poskytované výlučne systémom refundácie.
- (2) Oddelenie technickej pomoci/osobný úrad vypracúva žiadosť o platbu výlučne na formulári, ktorý im poskytne odbor financovania a platieb projektov, sekcia environmentálnych programov a projektov. Žiadosť o platbu musí byť v súlade s rozpočtom projektu a zároveň musí byť vyhotovená v troch origináloch, pričom oddelenie technickej pomoci/osobný úrad si ponecháva jeden originál a dva originály predkladá odboru implementácie projektov.
- (3) Oddelenie technickej pomoci/osobný úrad je povinný spolu so žiadosťou o platbu predložiť aj minimálne jeden rovnopis originálu faktúry, prípadne dokladov rovnocennej dôkaznej hodnoty a výpis z bankového účtu a to originál alebo kópiu overenú podpisom štatutárneho orgánu alebo podpisom splnomocnenej osoby potvrdzujúci uhradenie výdavkov deklarovaných v žiadosti o platbu. Ďalší rovnopis originálu faktúry, prípadne dokladu rovnocennej dôkaznej hodnoty, si ponecháva sekcia ekonomiky. V prípade, ak povaha tohto dokladu neumožňuje vyhotoviť viac originálov príslušných dokladov, napr. pokladničný blok, oddelenie technickej pomoci/osobný úrad predloží kópiu na ktorej potvrdí zhodu kópie s originálom a podpísanú štatutárnym orgánom alebo splnomocnenou osobou. Povinné prílohy žiadosti o platbu pri projektoch technickej pomoci riadiaceho orgánu, ktorých cieľom je refundovanie mzdových výdavkov sú uvedené v čl. 12 tejto smernice.
- (4) Oddelenie technickej pomoci/osobný úrad je povinný vo všetkých predkladaných žiadostiach o platbu uvádzať výlučne výdavky, ktoré zodpovedajú podmienkam uvedeným v článku 5 tejto smernice. Oddelenie technickej pomoci/osobný úrad zodpovedá za pravosť, správnosť a kompletnosť údajov uvedených v žiadosti o platbu. V prípade, že na základe nepravých alebo nesprávnych údajov uvedených v žiadosti o platbu dôjde k vyplateniu platby, pôjde o porušenie finančnej disciplíny v zmysle osobitného zákona²¹.

¹⁹⁾ Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

²⁰⁾ Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

²¹⁾ § 31 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- (5) Odbor implementácie projektov je povinný vykonať overenie podľa článku 60 Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 a článku 13 Nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006, ktoré zahŕňa administratívne overenie a v prípade potreby overenie na mieste. Administratívne overenie pozostáva z overenia formálnej a vecnej správnosti žiadosti o platbu. V rámci overenia formálnej správnosti je odbor implementácie projektov povinný overiť pravdivosť, kompletnosť a správnosť vyplnenia žiadosti o platbu. V prípade zistenia formálnych nedostatkov vyzve odbor implementácie projektov, oddelenie technickej pomoci/osobný úrad, aby do 10 pracovných dní žiadosť o platbu doplnil. V prípade zistenia závažných nedostatkov, alebo nedoplnenia požadovaných údajov v stanovenej lehote, odbor implementácie projektov žiadosť o platbu zamietne.
- (6) V rámci overenia vecnej správnosti je odbor implementácie projektov povinný overovať reálnosť, oprávnenosť, správnosť, aktuálnosť a neprekrývanie sa nárokovovaných výdavkov. Odbor implementácie projektov je taktiež povinný overiť, či požadovaná suma v žiadosti o platbu zodpovedá údajom uvedeným v priložených dokladoch a či táto suma zároveň zodpovedá rozpočtu projektu. Pri overovaní matematickej správnosti sa overuje správnosť údajov o dodaných tovaroch, službách a prácach vo vzťahu k množstvu alebo objemu a jednotkovej cene, súčet jednotlivých položiek uvedených na predloženej faktúre alebo inom relevantnom účtovnom doklade. Overuje sa aj súlad s právnymi predpismi Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva (verejné obstarávanie, ochrana životného prostredia, rovnosť príležitostí, publicita). V prípade potreby vykoná odbor implementácie projektov overenie na mieste.
- (7) Po vykonaní overenia žiadosti o platbu si odbor implementácie projektov ponecháva jeden originál žiadosti o platbu a jeden predkladá odboru financovania a platieb projektov, ktorý ako platobná jednotka zabezpečí poskytovanie NFP, resp. jeho časti (ďalej aj „platba“) systémom refundácie, pričom sekcia ekonomiky uhrádza výdavky dodávateľom projektu z rozpočtovej kapitoly ministerstva a tie mu budú pri jednotlivých platbách refundované v pomernej výške k celkovým oprávneným výdavkom.
- (8) Nárok na vyplatenie príslušnej platby vzniká iba v prípade, ak oddelenie technickej pomoci/osobný úrad podá úplnú a správnu žiadosť o platbu, a to až v momente schválenia súhrnnej žiadosti o platbu Certifikačným orgánom. Nárok na vyplatenie príslušnej platby vzniká len v rozsahu v akom odbor implementácie projektov rozhodne o oprávnenosti výdavkov projektu.
- (9) Ak vznikol nárok na vyplatenie platby, odbor financovania a platieb projektov ako platobná jednotka zabezpečí vyplatenie NFP, resp. jeho časti formou rozpočtového opatrenia a v lehotách určených pre jednotlivé orgány v Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 - 2013, ktorá sa počíta odo dňa, kedy bola na odbor implementácie projektov doručená úplná a správna žiadosť o platbu spolu s požadovanými dokumentmi. Za deň doručenia žiadosti o platbu sa považuje deň registrácie úplnej a správnej žiadosti o platbu na odbor implementácie projektov.
- (10) Deň aktivácie rozpočtového opatrenia sa považuje za deň „úhrady“ a zároveň deň čerpania NFP, resp. jeho časti. Po vykonaní úhrady odbor financovania a platieb projektov predloží na odbor rozpočtovej politiky, sekciu ekonomiky, a na odbor financovania „Oznámenie o vykonaní úhrady žiadosti o platbu prostredníctvom rozpočtového opatrenia“. Na základe toho odbor financovania vystaví platobné poukazy na bezhotovostný prevod a zrefunduje výdavky na účte prijímateľa, vykoná bezhotovostný prevod a zrefunduje výdavky na účte prijímateľa. V tomto momente vzniká čerpanie výdavkov ministerstva na zdrojoch prostriedkov Európskej únie a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu a zároveň sa zníži čerpanie výdavkov ministerstva na zdrojoch štátneho rozpočtu.
- (11) V prípade, že sa výdavky spojené s projektom uhrádzajú v inej mene ako SKK, príslušné účtovné doklady vystavené dodávateľom projektu v cudzej mene sú poskytovateľom preplácané formou refundácie v SKK. Prijímateľ zahrnie do žiadosti o platbu výdavok prepočítaný na SKK kurzom banky (v prípade prevodu peňažných prostriedkov v cudzej mene z účtu zriadeného prijímateľom v SKK na účet dodávateľa projektu zriadeného v cudzej mene) alebo kurzom Národnej banky Slovenska (pri prevode peňažných prostriedkov v cudzej mene z účtu zriadeného prijímateľom v cudzej mene na účet dodávateľa projektu zriadeného v cudzej mene) platným v deň odpísania prostriedkov z účtu zriadeného prijímateľom. Prípadné kurzové rozdiely znáša prijímateľ, pričom kurzová strata, t.j. účtovný rozdiel v účtovníctve prijímateľa medzi sumou v deň zaúčtovania záväzku projektu a sumou v deň úhrady záväzku je považovaný za oprávnený výdavok.

Čl. 23

Záverečné ustanovenia

- (1) Spôsob riešenia postupov súvisiacich so zavedením meny euro v Slovenskej republike ako výlučného zákonného platidla, jednotnej meny a menovej jednotky je ustanovený v osobitnom zákone²²⁾.

²²⁾ Zákon č. 659/2007 Z.z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- (2) Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej menovej únie, nevyčerpaná suma nenávratného finančného príspevku ku dňu vstupu Slovenskej republiky do Európskej menovej únie bude prepočítaná zo slovenských korún na euro. Pri tomto prepočte bude použitý konverzný kurz, ktorý bol v súvislosti so zavedením eura v Slovenskej republike stanovený právnym aktom Spoločenstva²³
- (3) Ukladám predstaveným a vedúcim zamestnancom ministerstva s obsahom tejto smernice preukázateľne oboznámiť riadených štátnych zamestnancov a zamestnancov a zabezpečiť jej dôsledné uplatňovanie a dodržiavanie.
- (4) Neoddeliteľnou súčasťou tejto smernice je príloha, ktorú tvorí vzor pracovného listu.
- (5) Táto smernica nadobúda účinnosť **14. novembra 2008.**

Ján Chrbet, v.r.
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

²³⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 694/2008 z 8. júla 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2866/98, pokiaľ ide o prevodný kurz euro pre Slovensko.

PRACOVNÝ LIST

k financovaniu miezd z technickej pomoci pre zamestnancov, vykonávajúcich činnosti v zmysle čl. 46 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006

Programový dokument:	Operačný program Životné prostredie
Opatrenie:	Technická pomoc
Obdobie:	
Organizácia:	Ministerstvo životného prostredia SR
Útvar:	Sekcia XX Odbor XX Oddelenie XX
Meno zamestnanca:	
Pozícia:	

Mesiac/Rok	Oprávnená činnosť zamestnanca	Podiel oprávnených činností týkajúcich sa ŠF a KF z celkovej činnosti zamestnanca

Dátum:	Dátum:	Dátum:	Dátum:
Podpis zamestnanca:	Podpis vedúceho oddelenia:	Podpis riaditeľa odboru:	Podpis generálneho riaditeľa sekcie:

ROZHODNUTIE

**ministra životného prostredia Slovenskej republiky
zo 16. septembra 2008 č. 55/2008 - 1.8.,**

**o potvrdení existencie expertných poradných orgánov
ministra životného prostredia Slovenskej republiky**

V súlade s bodom C.4. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 213 zo 7. marca 2001

I. potvrdzujem

existenciu expertných poradných orgánov ministra životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „expertné poradné orgány“), ktoré boli ustanovené do účinnosti tohto rozhodnutia.

II. v y d á v a m

v súlade s ods. I. zoznam expertných poradných orgánov, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozhodnutia.

III. u k l a d á m

predstaveným a vedúcim zamestnancom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zabezpečiť v lehote do 30 dní od účinnosti tohto rozhodnutia aktualizáciu členov jednotlivých expertných poradných orgánov.

IV. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom vydania.

Ján Chrbet, v. r.
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

**ZOZNAM EXPERTNÝCH PORADNÝCH ORGÁNOV
ministra životného prostredia Slovenskej republiky**

- 1. Komisia pre overenie splnenia podmienok na zapísanie do zoznamu odborne spôsobilých osôb pre posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 26. júna 1995 č. 7/1995-4.4., ktorým sa zriaďuje Komisia pre overenie splnenia podmienok na zapísanie do zoznamu odborne spôsobilých osôb pre posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie)
- 2. Poradný zbor pre Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (Dohovor CITES)**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 22. septembra 1999 č. 30/1999-4.1., ktorým sa zriaďuje Poradný zbor pre Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (Dohovor CITES) v znení dodatkov č. 1 až 5)
- 3. Komisia pre veľké šelmy**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 15. januára 2001 č. 1/2001-4., ktorým sa zriaďuje Komisia pre veľké šelmy)
- 4. Rada pre integrovaný manažment využívania povodí**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 5. februára 2001 č. 9/2001-2.2. o zriadení Rady pre integrovaný manažment využívania povodí v znení dodatku č. 1 a 2)
- 5. Terminologická komisia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 6. augusta 2001 č. 31/2001-5.3. o zriadení Terminologickej komisie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v znení dodatkov č. 1 až 3)
- 6. Slovenský ramsarský výbor**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 13. novembra 2001 č. 38/2001-4.1., ktorým sa zriaďuje Slovenský ramsarský výbor v znení dodatkov č. 1 a 2)
- 7. Poradný zbor ochrany prírody a krajiny**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 21. novembra 2001 č. 40/2001-4.1. o zriadení Poradného zboru ochrany prírody a krajiny)
- 8. Národný výbor Habitat v Slovenskej republike**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 7. februára 2002 č. 8/2002-4.1. o zriadení Národného výboru Habitat v Slovenskej republike v znení dodatku č. 1)
- 9. Stála odborná komisia pre Katalóg odpadov**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 17. apríla 2002 č. 17/2002-6.3. o zriadení Stálej odbornej komisie pre Katalóg odpadov v znení dodatku č. 1)
- 10. Riadiaca komisia pre zameranie INTERREG III B (transnacionálna spolupráca)**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 29. apríla 2002 č. 19/2002-4. o zriadení Riadiacej komisie pre zameranie INTERREG III B (transnacionálna spolupráca) v znení dodatkov č. 1 až 8)
- 11. Skúšobná komisia na overovanie odbornej spôsobilosti pre odbornosti „havarijný technik“ a „špecialista na prevenciu závažných priemyselných havárií“**

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 9. januára 2003 č. 1/2003-6.4. o zriadení Skúšobnej komisie na overovanie odbornej spôsobilosti pre odbornosti „havarijný technik“ a „špecialista na prevenciu závažných priemyselných havárií“ podľa zákona č. 261/2002 Z.z. a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 489/2002 Z.z. v znení dodatku č. 1)

12. Pracovná skupina integrovaného manažmentu krajiny

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. januára 2003 č. 2/2003-1.7. o zriadení Pracovnej skupiny integrovaného manažmentu krajiny v znení dodatku č. 1 a rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 7. januára 2005 č. 2/2005-5.3. o zmenách v Pracovnej skupine integrovaného manažmentu krajiny)

13. Koordinačná rada projektu Povodňový varovný a predpovedný systém Slovenskej republiky (POVAPSYS)

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 26. februára 2003 č. 15/2003-6.2. o zriadení Koordinačnej rady projektu Povodňový varovný a predpovedný systém Slovenskej republiky (POVAPSYS))

14. Komisa pre overenie splnenia podmienok na zapísanie do zoznamu odborne spôsobilých osôb pre vyhotovenie dokumentácie ochrany prírody

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 25. júna 2003 č. 25/2003-5.1., ktorým sa zriaďuje Komisia na overenie splnenia podmienok na zapísanie do zoznamu odborne spôsobilých osôb pre vyhotovenie dokumentácie ochrany prírody v znení dodatkov č. 1 až 5)

15. Rezortná koordinačná skupina Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 27. júna 2003 č. 27/2003-2.4. o zriadení Rezortnej koordinačnej skupiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v znení dodatkov č. 1 až 6)

16. Operačná skupina Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na ochranu pred povodňami

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 18. júla 2003 č. 32/2003-4. o zriadení Operačnej skupiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na ochranu pred povodňami v znení dodatku č. 1)

17. Skúšobná komisia na overenie odborných vedomostí žiadateľov o udelenie akreditácie environmentálny overovateľ a o uznanie spôsobilosti pre výkon funkcie člena tímu environmentálneho overovateľa

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 3. marca 2004 č. 12/2004-3.1. o zabezpečení vykonávania akreditácie environmentálnych overovateľov a dohľadu nad ich činnosťou)

18. Redakčná rada Vestníka Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 11. mája 2004 č. 27/2004-1.9. o zložení Redakčnej rady Vestníka Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky)

19. Slovenská geologická rada

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 2. augusta 2004 č. 38/2004-7. o zložení Slovenskej geologickej rady v znení dodatkov č. 1 až 3)

20. Skúšobná komisia na overovanie odbornej spôsobilosti na autorizáciu a na overovanie odbornej spôsobilosti na vydávanie odborných posudkov podľa vyhlášky MŽP SR č. 126/2004 Z.z.

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 20. septembra 2004 č. 44/2004-6.2. o zriadení Skúšobnej komisie na overovanie odbornej spôsobilosti na vydávanie odborných posudkov podľa vyhlášky MŽP SR č. 126/2004 Z.z. v znení dodatkov č. 1 až 3)

21. Komisia pre biologickú bezpečnosť a jej zbor expertov

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 24. septembra 2004 č. 46/2004-5.2., ktorým sa zriaďuje Komisia pre biologickú bezpečnosť a jej zbor expertov v znení dodatku č. 1)

22. Komisia pre posudzovanie žiadostí oprávnených osôb a návrhov štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny a organizácií ochrany prírody a krajiny vo veci poskytovania finančného príspevku v oblasti ochrany prírody a krajiny

(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 15. októbra 2004 č. 55/2004-5.1., ktorým sa zriaďuje Komisia pre posudzovanie žiadostí oprávnených osôb a návrhov štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny)

a organizácií ochrany prírody a krajiny vo veci poskytovania finančného príspevku v oblasti ochrany prírody a krajiny v znení dodatkov č. 1 a 2)

- 23. Komisia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre overovanie odbornej spôsobilosti na poskytovanie odborného poradenstva v oblasti integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 21. októbra 2004 č. 56/2004-6., ktorým sa zriaďuje Komisia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre overovanie odbornej spôsobilosti na poskytovanie odborného poradenstva v oblasti integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia v znení dodatku č. 1)
- 24. Komisia environmentálneho označovania výrobkov**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 2. mája 2005 č. 16/2005-6.3., ktorým sa zriaďuje Komisia environmentálneho označovania výrobkov)
- 25. Skúšobná komisia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre overovanie odbornej spôsobilosti na overovanie správ o emisiách skleníkových plynov**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 6. júna 2005 č. 19/2005-6.1. o zriadení Skúšobnej komisie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre overovanie odbornej spôsobilosti na overovanie správ o emisiách skleníkových plynov v znení dodatku č. 1)
- 26. Osobitná komisia ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 24. októbra 2005 č. 33/2005-1.9. o zriadení Osobitnej komisie ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov v znení dodatkov č. 1 až 6)
- 27. Komisia pre posudzovanie a schvaľovanie výpočtov zásob výhradných ložísk**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 19. apríla 2006 č. 12/2006-6.1. na ustanovenie Komisie pre posudzovanie a schvaľovanie výpočtov zásob výhradných ložísk)
- 28. Medzirezortná komisia pre zabezpečenie vykonávania Európskeho dohovoru o krajine**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 27. júna 2006 č. 29/2006-3.3. o zriadení Medzirezortnej komisie pre zabezpečenie vykonávania Európskeho dohovoru o krajine)
- 29. Rada Environmentálneho fondu**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 15. marca 2007 č. 9/2007 o zriadení Rady Environmentálneho fondu v znení dodatkov č. 1 až 3)
- 30. Slovenská komisia Dohovoru o biologickej diverzite**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 23. marca 2007 č. 14/2007-2.2. o zriadení Slovenskej komisie Dohovoru o biologickej diverzite)
- 31. Krízový štáb Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 28. marca 2007 č. 17/2007-1.5. o zriadení Krízového štábu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky)
- 32. Komisia na dodržiavanie opatrení prevádzkového poriadku objektu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 24. apríla 2007 č. 23/2007-1.5. o zriadení Komisie na kontrolu dodržiavania opatrení prevádzkového poriadku objektu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky)
- 33. Riadiaci výbor projektu Povodňový varovný a predpovedný systém Slovenskej republiky (POVAPSYS)**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 18. júna 2007 č. 47/2008-8. o zriadení Riadiaceho výboru projektu Povodňový varovný a predpovedný systém Slovenskej republiky (POVAPSYS))

- 34. Medzirezortná komisia na zabezpečenie vykonávania Rámcového dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (Karpatský dohovor)**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 26. júna 2007 č. 50/2007-2.2. o zriadení Medzirezortnej komisie na zabezpečenie vykonávania Rámcového dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (Karpatský dohovor))
- 35. Monitorovací výbor pre Operačný program Životné prostredie**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 18. decembra 2007 č. 86/2007-5.1. o zriadení Monitorovacieho výboru pre Operačný program Životné prostredie v znení dodatkov č. 1 až 4)
- 36. Pracovná skupina na systémový postup vo vodárenskom sektore vo vzťahu k využívaniu fondov EÚ v sektore Životného prostredia vo väzbe na programové obdobie 2004 - 2006 a 2007 - 2013**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 3. januára 2008 č. 1/2008/5.2. o zriadení Pracovnej skupiny na systémový postup vo vodárenskom sektore vo vzťahu k využívaniu fondov EÚ v sektore Životného prostredia vo väzbe na programové obdobie 2004 - 2006 a 2007 - 2013 v znení rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 24. januára 2008 č. 12/2008-5.2. v znení dodatkov č. 1 až 3)
- 37. Výberová komisia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre projekty z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 18. januára 2008 č. 6/2008-5. o zriadení Výberovej komisie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre projekty z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu v znení dodatku č. 1 a rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 4. júna 2008 č. 43/2008-5.2.)
- 38. Rada environmentálnych projektov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 18. januára 2008 č. 7/2008-5. o zriadení Rady environmentálnych projektov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v znení rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 24. januára 2008 č. 11/2008-5. v znení dodatku č. 1)
- 39. Komisia pre posudzovanie návrhov na zámenu pozemkov a ponúk na odkúpenie pozemkov v rámci predkupného práva štátu**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 12. februára 2008 č. 19/2008-2.1., ktorým sa zriaďuje Komisia pre posudzovanie návrhov na zámenu pozemkov a ponúk na odkúpenie pozemkov v rámci predkupného práva štátu v znení dodatku č. 1)
- 40. Komisia pre posudzovanie a schvaľovanie záverečných správ s výpočtami množstiev vôd a geotermálnych energií**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 18. februára 2008 č. 22/2008-9. o zriadení Komisie pre posudzovanie a schvaľovanie záverečných správ s výpočtami množstiev podzemných vôd a geotermálnych energií)
- 41. Komisa pre zoologické záhrady**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenkej republiky z 20. februára 2008 č. 23/2008-2.1., ktorým sa zriaďuje Komisia pre zoologické záhrady)
- 42. Komisia pre udeľovanie štátnych vyznamenaní a rezortných ocenení**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 4. marca 2008 č. 26/2008-1.8. o zriadení Komisie pre udeľovanie štátnych vyznamenaní a rezortných ocenení)
- 43. Skúšobná komisia na overenie odbornej spôsobilosti na vykonávanie geologických prác potrebnej na vydanie preukazu o odbornej spôsobilosti**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 13. marca 2008 č. 29/2008-9.3. o zriadení Skúšobnej komisie na overenie odbornej spôsobilosti na vykonávanie geologických prác)
- 44. Komisia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre súťaž malých projektov „Zelený projekt 2008“**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo 7. apríla 2008 č. 32/2008-7.3. o zriadení Komisie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre súťaž malých projektov „Zelený projekt 2008“)

- 45. Spoločná národná komisia pre programy nadnárodnej spolupráce**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 12. mája 2008 č. 41/2008-5.1. o zriadení Spoločnej národnej komisie pre programy nadnárodnej spolupráce)
- 46. Pracovná skupina pre vykonanie analýzy hospodárenia štátneho podniku HYDROCONSULT BRATISLAVA, štátny podnik**
(rozhodnutie ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 9. júna 2008 č. 44/2008-1.7. o zriadení Pracovnej skupiny na vykonanie analýzy hospodárenia štátneho podniku HYDROCONSULT BRATISLAVA, štátny podnik)

STANOVISKÁ, SPRÁVY A INFORMÁCIE

1.

VŠEOBECNÉ EMISNÉ ZÁVISLOSTI A VŠEOBECNÉ EMISNÉ FAKTORY PRE VYBRANÉ TECHNOLOGIE A ZARIADENIA

podľa § 2 ods. 3 písm. f) a g) vyhlášky MŽP SR č. 408/2003 Z. z.

I. Úvod

Podmienky a pravidlá zisťovania množstva vypúšťaných znečisťujúcich látok (množstvo emisie) zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia (zdroj znečisťovania) ustanovuje vyhláška MŽP SR č. 408/2003 Z.z. o monitorovaní emisií a kvality ovzdušia. Medzi postupy zisťovania množstva emisie patria aj výpočty podľa všeobecných emisných závislostí a podľa všeobecných emisných faktorov, ktoré uverejňuje Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vo svojom Vestníku.

Uverejnené všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory sa uplatňujú na výpočet množstva emisie zo stredných zdrojov znečisťovania a z veľkých zdrojov znečisťovania, ak je príslušným obvodným úradom životného prostredia schválený postup výpočtu množstva emisie podľa § 2 ods. 3 písm. f) alebo písmena g) vyhlášky. Ak sa množstvo emisie zisťuje automatizovaným výpočtom s použitím automatizovaného meracieho systému alebo s použitím výsledkov zistených diskontinuálnym meraním, všeobecné emisné závislosti alebo všeobecné emisné faktory sa uplatňujú na výpočet množstva emisie znečisťujúcich látok vypúšťaných z tých častí zdrojov, pre ktoré neplatí povinnosť kontinuálneho merania, napr. kde nie sú dosiahnuté hmotnostné toky určené ako podmienka kontinuálneho merania, alebo ak zistenie iným postupom nie je dostupné, napr. v prípade fugitívnych emisií (kombinácia postupov podľa § 2 ods. 3 písm. j) vyhlášky).

Prevažná časť uverejnených všeobecných emisných závislostí a všeobecných emisných faktorov vychádza z riešenia projektu „Vypracovanie podkladov pre bilancovanie emisií v podmienkach Slovenskej republiky a stanovenie emisných faktorov pre rozhodujúce znečisťujúce látky a technológie“, ktorý bol riešený v rokoch 1992 až 2001. Čiastkové projekty za koordinácie SHMÚ riešili popredné odborné pracoviská. Okrem zhodnotenia výsledkov dostupných meraní sa vykonalo aj porovnanie s inými obdobnými zahraničnými materiálmi, najmä s metodikou a faktormi vydanými MŽP ČR, faktormi vydanými US EPA, faktormi Corinaire Inventory, ktoré boli tiež použité ako podklad pri určení emisných faktorov pre niektoré technológie. Podľa požiadaviek praxe boli všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory postupne aktualizované a doplnené. Naposledy o všeobecné emisné faktory pre priemyselnú výrobu betónu podľa požiadavky Slovenskej asociácie výrobcov transportbetónu (SAVT).

Emisné závislosti alebo emisné faktory sú uverejnené pre tie technológie, pre ktoré spoľahlivosť údajov a odborné podklady umožnili ich zovšeobecnenie, aby mohli byť použité pre výpočet množstva emisie znečisťujúcich látok pre zariadenia a technológie, ktoré sú prevádzkované v Slovenskej republike vo väčšom počte.

Súbor všeobecných emisných závislostí a všeobecných emisných faktorov bude postupne doplňovaný o ďalšie technologické procesy a zariadenia, resp. uverejnené závislosti a faktory budú podľa dostupných údajov a aktuálneho stavu techniky upravované a spresňované.

II. Všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory pre jednotlivé vybrané technológie a zariadenia

1. Zariadenia na spaľovanie palív – všeobecné emisné závislosti pre vybrané palivá a znečisťujúce látky a všeobecné emisné faktory pre ostatné znečisťujúce látky a palivá

Palivo Kúrenisko	příkon MWt	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	TOC
	EF v kg/t paliva, resp. kg/10 ⁶ .m ³ plynného paliva						
Hnedé uhlie, lignit							
pásový rošt	akýkoľvek	1,7 x A ^r	17,5 x S ^r	3	6	0,055	0,045
pásový rošt s pohadzovačom	akýkoľvek	4,0 x A ^r	17,5 x S ^r	3	10	0,055	0,045
presuvný vratný rošt, kombinované rošt - olej rošt - plyn	akýkoľvek	1,7 x A ^r	17,5 x S ^r	3	6	0,055	0,045
pevný rošt	akýkoľvek	1 x A ^r	12,5 x S ^r	3	45	7,5	6,15
granulačné kombinované prášok - rošt; prášok - olej prášok - plyn a) stena b) tangenciálne	akýkoľvek akýkoľvek	7,5 x A ^r 7,5 x A ^r	17,5 x S ^r 17,5 x S ^r	4 4	0,5 0,5	0,06 0,06	0,05 0,05
fluidné spaľovanie cirkulačná vrstva stacionárna vrstva	akýkoľvek akýkoľvek	3 x A ^r 1,6 x A ^r	12,5 x S ^r 12,5 x S ^r	2 3	5 2,5	0,055 0,055	0,045 0,045
cyklónové	akýkoľvek	3,4 x A ^r	17,5 x S ^r	6	0,5	0,06	0,049
Drevo	akýkoľvek	15	-	3	16	0,11	0,09
Čierne uhlie a koks							
pásový rošt	akýkoľvek	1,5 x A ^r	19 x S ^r	5,5	3	0,055	0,045
pásový rošt s pohadzovačom	akýkoľvek	4 x A ^r	19 x S ^r	7	2,5	0,055	0,045
presuvný - vratný rošt; kombinované rošt - olej, rošt- plyn	akýkoľvek	1,3 x A ^r	19 x S ^r	5,5	3	0,055	0,045
pevný rošt	akýkoľvek	1 x A ^r	15,5 x S ^r	5,5	45	7,5	6,15
granulačné kombinované prášok - rošt prášok - plyn a) stena b) tangenciálne	akýkoľvek	7,5 x A ^r 7,5 x A ^r	19 x S ^r 19 x S ^r	9 9	0,5 0,5	0,06 0,06	0,05 0,05
fluidné spaľovanie cirkulačná vrstva stacionárna vrstva	akýkoľvek	2,2 x A ^r 1,6 x A ^r	12,5 x S ^r 12,5 x S ^r	2 5,5	5 2,5	0,055 0,055	0,045 0,045
cyklónové	akýkoľvek	1 x A ^r	19 x S ^r	17	0,5	0,06	0,049
taviace	akýkoľvek	5 x A ^r	19 x S ^r	15	0,5	0,045	0,037

Palivo Kúrenisko	příkon MWt	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	TOC
	EF v kg/t paliva, resp. kg/10 ⁶ .m ³ plynného paliva						
Kvapalné a plynné palivá							
ťažký vykurovací olej	< 3	2,9	20 x S	8,5	0,65	0,202	0,166
	3 -100	2,9	20 x S	8,5	0,65	0,146	0,120
	> 100	2,9	20 x S	8,5	0,65	0,131	0,107
plynový olej a iné kvapalné palivá	< 3	2,1	20 x S	8,5	0,65	0,139	0,114
	3 -100	2,1	20 x S	8,5	0,65	0,087	0,071
	> 100	2,1	20 x S	8,5	0,65	0,075	0,062
nafta	< 3	1,42	20 x S	5	0,8	0,139	0,114
	3 -100	1,42	20 x S	5	0,8	0,087	0,071
	> 100	1,42	20 x S	5	0,8	0,075	0,062
propán - bután	akýkoľvek	0,45	0,02 (0,004)	4,7	0,8	0,132	0,108
zemný plyn naftový	< 3,5	80	9,6	1 560	630	128	105
	3,5 -115	80	9,6	1 760	590	92	75
	> 115	80	9,6	1 760	590	28	23
vysokopečný plyn	< 3,5	302	2 x S	1 920	320	128	105
	3,5 -115	290	2 x S	3 700	270	92	75
	> 115	240	2 x S (150)	9 600	270	28	23
koksárenský plyn	< 3,5	302	2 x S	1 920	320	128	105
	3,5 -115	290	2 x S	3 700	270	92	75
	> 115	240	2 x S (9 500)	9 600	270	28	23
svietiplyn	< 3,5	302	2 x S	1 920	320	128	105
	3,5 - 115	290	2 x S	3 700	270	92	75
	> 115	240	2 x S (85)	9 600	270	28	23

Poznámky:

- TZL tuhé znečisťujúce látky
NO_x oxidy dusíka vyjadrené ako NO₂
VOC organické plyny a pary vyjadrené ako celková hmotnosť
TOC organické plyny a pary vyjadrené ako celkový organický uhlík (0,82 x VOC)
ŤVO ťažký vykurovací olej
ZPN zemný plyn naftový
KP koksárenský plyn
A^r obsah popolovín v pôvodnom palive v % hmotnosti
S^r obsah síry v pôvodnom palive v % hmotnosti
S pre kvapalné palivá je obsah síry v % hmotnosti
S pre plynné palivá je obsah síry v mg/m³
S pre palivo propán - bután je obsah síry v mg/100g

Obsah popolovín a obsah síry vyjadrený v sušine sa na obsah vo vlhkom palive prepočíta podľa vzťahov:

$$A^r = A^d \times \frac{100 - W^r}{100},$$

$$S^r = S^d \times \frac{100 - W^r}{100},$$

kde:

A^d je obsah popolovín v sušine

S^d je obsah síry v sušine

W^r je obsah vody v pôvodnom palive.

Všeobecné emisné závislosti pre tuhé znečisťujúce látky a SO_2 pre spaľovanie tuhých palív a všeobecné emisné faktory pre ostatné znečisťujúce látky pri spaľovaní tuhých palív a pre spaľovanie kvapalných a plyných palív platia pre jednotlivé kotly (kúreniská, aparáty).

Emisné faktory pre tuhé palivá, kvapalné palivá a skvapalnené uhľovodíkové plyny (propán a bután) sú uvedené v kg na tonu paliva, emisné faktory pre plyné palivá sú uvedené v kg na milión m^3 plyného paliva.

Všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory platia pre emisie zo spaľovacieho priestoru pred odľučovacím zariadením a bez pridávania aditív. Konečné množstvo vypúšťaných znečisťujúcich látok treba korigovať podľa prevádzkovej účinnosti odľučovacích zariadení, resp. stupňa odsirenia po pridaní aditíva

2. Výroba vápna - emisné faktory

Znečisťujúca látka	TZL	SO_2	NO_x vyjadrené ako NO_2	CO
Operácia	EF v g/t vyrobeného vápna			
Príprava surovín				
Skladovanie kusového vápenca	160			
Drvenie a triedenie				
- bez odľučovača	1 500			
- textilný filter	75			
Skladovanie				
- otvorená skládka	1 000			
- polozakrytá skládka	500			
- komorová	200			
- silo bez odľučovača	200			
- textilný filter	25			
Dopravné cesty				
- bez odľučovača	1 200			
- textilný filter	10			
Výpal vápna				
Klasické šachtové pece				
palivo koks				
- bez odľučovača	1 200	100	150	43 000
- cyklón	400			
- multicyklón	300			
palivo zemný plyn naftový ZPN				
- bez odľučovača	1 200	70	500	15 000
- cyklón	400			
- multicyklón	300			

Znečisťujúca látka	TZL	SO ₂	NO _x vyjadrené ako NO ₂	CO
Operácia	EF v g/t vyrobeného vápna			
Šachtové pece NIKEX palivo ZPN - bez odlučovača - cyklón - multicyklón	1 500 500 375	70	630	15 000
Šachtové pece MAERZ palivo ZPN - bez odlučovača - cyklón - multicyklón - eletroodlučovač	8 000 2 800 2 000 180	70	100	2 000
Rotačné pece palivo ĽVO, ZPN - bez odlučovača - cyklón - multicyklón - elektroodlučovač - textilný filter	40 500 17 200 12 325 690 250	360 x S (ĽVO)	460	150
palivo koksárenský plyn KP - bez odlučovača - cyklón - multicyklón - elektroodlučovač - textilný filter	8 800 3 100 2 200 126 50	80	1 750	150
palivo KP a ZPN - bez odlučovača - cyklón - multicyklón - elektroodlučovač - textilný filter	10 700 3 750 2 680 150 55	30	730	150
Výroba hydrátu - bez odlučovača - mokrý odlučovač	35 000 80			
Úprava, skladovanie, balenie hydrátu - textilný filter	250			
Úprava, skladovanie, balenie, expedícia mletého vápna - textilný filter	300			
Úprava, skladovanie, balenie, expedícia mletého vápenca - textilný filter	250			

3. Tehliarska výroba – emisné faktory pre základné znečisťujúce látky a všeobecná emisná závislosť pre výpočet emisií fluóru

3.1 Emisné faktory pre základné znečisťujúce látky

Znečisťujúca látka	TZL	SO ₂	NO _x vyjadrené ako NO ₂	CO
Typ pece, palivo	EF v g/Gj tepelného príkonu v palive			
Tunelová pec				
zemný plyn naftový	9	0,30	82	17
ťažký vykurovací olej	71	1 478	246	30
Kruhové pece				
zemný plyn naftový	9	0,30	63	10
ťažký vykurovací olej	148	1 847	278	62

3.2 Emisná závislosť na výpočet emisií fluóru:

$$A = ((0,174 \times t) - 145) \times 0,97,$$

kde:

A je podiel uvoľneného fluóru (z celkového množstva obsiahnutého v surovine)

t je najvyššia teplota vypaľovania (nad 834 °C)

Príklad výpočtu :

obsah F v surovine 0,06 %

množstvo spracovanej suroviny za deň 188 t

počet výrobných dní v roku 350

teplota 1 040 °C

$$\text{množstvo fluóru v surovine za deň} = \frac{188 \times 0,06}{100} = 0,1128 \text{ t}$$

pri teplote 1 040 °C je podiel uvoľneného fluóru

$$A = ((0,174 \times 1\,040) - 145) \times 0,97 = 34,88 \%$$

$$\text{denné uvoľnené množstvo fluóru} = \frac{0,1128 \times 34,88}{100} = 0,0393 \text{ t}$$

$$\text{ročné množstvo uvoľneného fluóru do ovzdušia: } 350 \times 0,0393 = 13,755 \text{ t}$$

4. Obalovne bitúmenových zmesí a miešarne bitúmenu – emisné faktory

Znečisťujúca látka	TZL	SO ₂	NO _x vyjadrené ako NO ₂	CO
Operácia, palivo	EF v g/t výrobku			
Vsádzkový proces miešania (kontinuálne sušenie)				
palivo ZPN				
- bez odlučovača	16 000	0,1	5	170
- pračka	39			
- Venturiho pračka	26			
- textilný filter	20			

Znečisťujúca látka	TZL	SO ₂	NO _x vyjadrené ako NO ₂	CO
Operácia, palivo	EF v g/t výrobku			
palivo plynový olej				
- bez odľučovača	16 000			
- pračka	39	120	33	611
- Venturiho pračka	26			
- textilný filter	20			
Kontinuálny proces miešania (kontinuálne sušenie)				
palivo ZPN				
- bez odľučovača	9 400	0,1	15	170
- Venturiho pračka	17			
- textilný filter	7			
palivo plynový olej				
- bez odľučovača	9 400	28	38	611
- Venturiho pračka	17			
- textilný filter	7			

5. Kameňolomy a spracovanie kameňa – emisné faktory

Proces - zariadenie	Emisné faktory pre TZL v g/t spracovaného kameňa							
	Vlhkosť v %							
	0 - 0,5	0,5 - 1	1 - 1,5	1,5 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 5	5 - 7
Vrtanie hornín	9	6	4	3	2	1	0,5	0,2
Nakládka rúbaininy	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0
Vykládka rúbaininy	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0
Primárne drvenie	15	10	6,5	4,3	2,4	1,1	0,5	0,2
Primárne triedenie	14	9	6,2	4,1	2,2	1,0	0,5	0,2
Presypy dopravných pásov	2	1,4	0,9	0,6	0,3	0,15	0,07	0,02
Sekundárne drvenie	28	19	13	8,5	4,6	2,1	1,0	0,3
Sekundárne triedenie	27	18	12	8	4,4	2,0	1,0	0,3
Presypy dopravných pásov	4	2,7	1,8	1,2	0,7	0,2	0,14	0,04
Terciárne drvenie (8 - 4 mm)	53	36	24	16	8,8	4,0	1,8	0,5
Terciárne triedenie	51	35	23	15	8,5	3,8	1,7	0,5
Presypy dopravných pásov	8	5,5	3,7	2,5	1,4	0,6	0,3	0,1
Terciárne jemné drvenie (pod 4 mm)	640	429	288	193	106	48	21	6,5
Terciárne jemné triedenie	604	405	272	182	100	45	20	6,1
Presypy dopravných pásov	33	22	15	10	5,5	2,5	1,1	0,3

Emisné faktory platia pre neodprašené zariadenia v závislosti od vlhkosti materiálu (prirodzená vlhkosť). Pri použití zariadenia na obmedzovanie úletu tuhých znečisťujúcich látok treba množstvo emisií korigovať podľa nameranej účinnosti alebo výrobcom garantovanej účinnosti odľučovacieho zariadenia. Pokiaľ takéto údaje nie sú k dispozícii použijú sa nasledovné účinnosti:

- textilný filter - 99 %
- rozstrek vody - 85 %
- cyklón - 75 %.

Voľná vlhkosť kameniva v % hmotnostného podielu sa stanovuje priebežným meracím systémom alebo sušením pri 105 °C podľa normy STN72 0102.

Priemerná hodnota vlhkosti kameniva za časové obdobie výpočtu množstva emisie sa vypočíta z predpísaných početností stanovenia vlhkosti podľa STN EN 206-1, pričom početnosť skúšok závisí od klimatických a miestnych podmienok (tabuľka 24, príloha H k STN EN 206-1).

6. Priemyselná výroba betónu - všeobecné emisné faktory

6.1 Všeobecné emisné faktory pre výpočet množstva emisie tuhých znečisťujúcich látok zo zariadení betonárne v g na m³ vyrobeného betónu v členení podľa procesov (zariadení) pre bežnú priemernú vlhkosť hrubého kameniva a drobného kameniva alebo štrkopiesku, bežné priemerné dávkovanie surovín a zámesovej vody

Položka číslo	Proces	TZL	PM ₁₀ ¹⁾
		g/m ³	
1	Doprava a naskladňovanie hrubého kameniva do boxov - fugitívne emisie	3,8	1,8
2	Doprava a naskladňovanie drobného kameniva do boxov - fugitívne emisie	1,0	0,5
3	Naberanie a doprava hrubého kameniva do pozemného zásobníka, alebo násypky dopravníka - fugitívne emisie	3,8	1,8
4	Naberanie a doprava drobného kameniva do pozemného zásobníka, alebo násypky dopravníka - fugitívne emisie	1,0	0,5
5	Doprava hrubého kameniva k miešaciemu bubnu, alebo jeho násypke, alebo nadzemnému zásobníku - fugitívne emisie	3,8	1,8
6	Doprava drobného kameniva k miešaciemu bubnu, alebo jeho násypke, alebo nadzemnému zásobníku - fugitívne emisie	1,0	0,5
7	Doprava cementu do sila - odprášené	0,1	0,1
8	Doprava popolčeka, resp. trosky do sila - odprášené	0,2	0,1
9	Plnenie násypky nad miešacím bubnom hrubým kamenivom - fugitívne emisie	3,8	1,8
10	Plnenie násypky nad miešacím bubnom drobným kamenivom - fugitívne emisie	1,0	0,5
11	Plnenie miešacieho bubna tuhými surovinami - odprášené	0,2	0,1
Spolu	Priemyselná výroba betónu (bežná priemerná vlhkosť a dávkovanie surovín)	19,7	9,5

¹⁾ Informatívny údaj pre výpočet množstva emisie frakcie tuhých častíc PM₁₀ (hodnotenie kvality ovzdušia).

Všeobecné emisné faktory platia pre tieto bežné priemerné hodnoty parametrov:

- vlhkosť hrubého kameniva (1,6 až 2,0) % hmotnosti
- vlhkosť drobného kameniva (4,1 až 5,0) % hmotnosti
- dávka (navážka) hrubého kameniva 1 070 kg/m³ betónu
- dávka (navážka) drobného kameniva 892 kg/m³ betónu
- dávka (navážka) cementu 304 kg/m³ betónu
- dávka (navážka) trosky, resp. popolčeka 42 kg/m³ betónu
- zámesová voda 100 kg/m³ (dm³/m³) betónu
- dávka surovín celkom 2 408 kg/m³ betónu
- objem betónovej zmesi 1 m³

6.2 Všeobecné emisné faktory pre výpočet množstva emisie tuhých znečisťujúcich látok z betonárne v g na tonu jednotlivých spracovávaných surovín v členení podľa procesov (zariadení) a podľa intervalov vlhkosti hrubého kameniva a drobného kameniva alebo štrkopiesku

Pol. č.	Proces	Faktor	Vlhkosť v % hmotnosti									
			0,0-0,5	0,6-1,0	1,1-1,5	1,6-2,0	2,1-2,5	2,6-3,0	3,1-4,0	4,1-5,0	5,1-6,0	6,1-7,0
1	Doprava a naskladňovanie kameniva do boxov	g/t kameniva	7,5	6,3	5,0	3,6	2,6	1,9	1,4	1,1	0,8	0,6
2	Naberanie a doprava kameniva do pozemného zásobníka, alebo násypky dopravníka	g/t kameniva	7,5	6,3	5,0	3,6	2,6	1,9	1,4	1,1	0,8	0,6
3	Doprava kameniva k miešaciemu bubnu, alebo jeho násypke, alebo nadzemnému zásobníku	g/t kameniva	7,5	6,3	5,0	3,6	2,6	1,9	1,4	1,1	0,8	0,6
4	Doprava cementu do sila - odprášené	g/t cementu	0,3									
5	Doprava popolčeka, resp. trosky do sila - odprášené	g/t popolčeka	4,8									
6	Plnenie násypky nad miešacím bubnom kamenivom	g/t kameniva	7,5	6,3	5,0	3,6	2,6	1,9	1,4	1,1	0,8	0,6
7	Plnenie miešacieho bubna tuhými surovinami	g/t zmesi	0,1									

6.3 Zisťovanie údajov o vlhkosti kameniva a štrkopiesku

Na výrobu betónu sa používa hrubé kamenivo a drobné kamenivo alebo štrkopiesok podľa STN EN 12620.

Voľná vlhkosť hrubého kameniva, drobného kameniva a štrkopiesku v % hmotnostného podielu sa stanovuje priebežným meracím systémom alebo sušením pri 105 °C podľa normy STN 72 0102.

Priemerná hodnota vlhkosti hrubého kameniva, drobného kameniva a štrkopiesku za časové obdobie výpočtu množstva emisie sa vypočíta z predpísaných početností stanovenia vlhkosti podľa STN EN 206-1.

Vlhkosť hrubého kameniva sa stanoví skúškou sušením alebo ekvivalentnou skúškou, pričom početnosť skúšok závisí od klimatických a miestnych podmienok (tabuľka 24 STN EN 206-1) a pri výrobe vysokopevnostného betónu sa stanoví vlhkosť hrubého kameniva denne; podľa miestnych a klimatických podmienok môže byť početnosť stanovení vlhkosti väčšia alebo menšia (príloha H k STN EN 206-1).

Vlhkosť drobného kameniva sa stanoví priebežným meracím systémom alebo skúškou sušením, ak sa nezisťuje priebežne, alebo ekvivalentnou skúškou denne; podľa miestnych a klimatických podmienok môže byť početnosť stanovení vlhkosti väčšia alebo menšia (príloha H k STN EN 206-1). Pri výrobe vysokopevnostného betónu sa vlhkosť drobného kameniva stanoví sušením denne na začiatku výroby (príloha H k STN EN 206-1/Z1).

6.4 Informácia o všeobecných emisných faktoroch pre tepelné hospodárstvo betonárne

Všeobecné emisné faktory pre výpočet množstva emisie znečisťujúcich látok zo zariadení na spaľovanie palív tepelného hospodárstva betonárne sú uverejnené v II. časti 1. bode „Zariadenia na spaľovanie palív – všeobecné emisné závislosti pre vybrané palivá a znečisťujúce látky a všeobecné emisné faktory pre ostatné znečisťujúce látky a palivá“.

6.5 Informácia o technológii výroby betónu, pre ktorú sú určené všeobecné emisné faktory

Betonáreň pre priemyselnú výrobu betónu sa obvykle skladá zo zariadení na skladovanie tuhých surovín (hrubé kamenivo, drobné kamenivo, štrkopiesok, cement, popolček, troska a prímеси), dávkovanie tuhých surovín, zámesovej vody, tuhých a kvapalných prímеси, miešanie a plnenie prepravnikov betónu, ohrev vody a kameniva (v zimnom období), recyklovanie betónovej zmesi a riadenie výrobného procesu.

Triedené kamenivo (0 mm až 4 mm, 4 mm až 8 mm, 8 mm až 16 mm a 16 mm až 22 mm), resp. štrkopiesok sa dopravujú do areálu betonárne spravidla nákladnými vozidlami, alebo samovýsypnými železničnými vozňami. Jednotlivé frakcie kameniva sa vysypajú z nákladných automobilov (železničných vozňov) do pozemných boxov, kde sa skladujú a podľa potreby a miestnych podmienok sa v boxoch upravujú kolesovými nakladačmi. Prašnosť z povrchu pozemných boxov, z jemnejších podielov kameniva, sa v letnom období (podľa potreby) znižuje povrchovým vlhčením skladovaného materiálu.

Cement, popolček a mletá troska sa do areálu betonárne dopravujú autocisternami alebo železničnými cisternami určenými na prepravu práškových materiálov. Cement, popolček a troska sa skladujú v ocelových silách, ktoré sa z prepravných cisterien plnia pneumaticky.

Výroba betónu je diskontinuálna (šaržová, dávková) technológia. Kamenivo sa z pozemných boxov naberá kolesovým nakladačom, dopravuje a vysypa na dopravník, ktorým sa dopravuje do násypky nad miešací bubon, alebo priamo do miešacieho bubna, alebo sa podľa dispozičného riešenia kolesovým nakladačom dopravuje priamo do viackomorového pozemného ocelového zásobníka. Z viackomorového zásobníka sa cez výsypky plní kamenivom miešací bubon.

Potrebné množstvo surovín, zámesovej vody a vyrobeného betónu sa váži. Použité sú rôzne druhy váh podľa spôsobu dopravy materiálov napr. pásové, korýtkové, tenzometrické a iné druhy váh. Po namiešaní sa betón dávkuje cez výsypku so segmentovým uzáverom do prístaveného domiešavača. Proces výroby betónu v betonárni, ktorá zodpovedá súčasnému stavu techniky riadi automatizovaný riadiaci systém (riadiaci velín). Riadiaci systém súčasne vykonáva aj prevádzkovú evidenciu spotrebovaných materiálov a množstva vyrobeného betónu.

Silá na skladovanie cementu, popolčeka a trosky sú odprášené textilnými filtrami s regeneráciou filtračnej textílie tlakovým vzduchom, alebo mechanicky. Zaprášená vzdušnina z dopravy cementu, popolčeka a trosky (výsypky váh) a miešacieho bubna sa zachytáva v rôznych zariadeniach od tzv. airbagu až po textilný filter.

V zimnom období (podľa potreby) sa zámesová voda ohrieva prostredníctvom teplovodných kotlov, kamenivo a štrkopiesok sa ohrievajú prostredníctvom teplovzdušných jednotiek (tepelné hospodárstvo betonárne). Ako palivo sa používajú plynné palivá alebo kvapalné palivá.

Literatúra

- [1] U.S. Environmental Protection Agency, Compilation of Air Pollutant Emission Factors, AP 42, Fifth Edition, Vol. 1 Stationary Point and Area Sources, Chapter 11: Mineral Products Industry, 11.12 Concrete Batching, June 2006 (<http://www.epa.gov/ttn/chief/ap42/ch11/final/c11s12.pdf>).
- [2] STN EN 12620 Kamenivo do betónu.
- [3] STN 72 0102 Základný postup rozboru silikátov. Stanovenie straty sušením.
- [4] STN EN 206-1 Betón Časť 1: Špecifikácia, vlastnosti, výroba a zhoda.

7. Krematóriá - emisné faktory

Znečisťujúca látka	Emisné faktory v g/žeh (palivo ZPN)	
	nové zariadenia	staršie zariadenia
Tuhé znečisťujúce látky	200	350
SO ₂	50	50
NO _x vyjadrené ako NO ₂	800	800
CO	100	300
HCl	15	15
F	5	5

Poznámka :

nové zariadenia, napr. TABO, FDI a porovnateľné

staršie zariadenia, napr. 3KP3 a pod.

8. Skladovanie a distribúcia organických kvapalín v nádržiach s pevnou strechou okrem distribučných skladov a prečerpávacích zariadení kvapalných palív a pohonných látok - emisné závislosti pre výpočet emisií pár organických zlúčenín

8.1 Emisie VOC pri skladovaní (straty dýchaním) v kg/rok

a) Nadzemná vertikálna nádrž

$$L_b = 0,1969 \times M \times \left[\frac{P}{P_a - P} \right]^{0,68} \times D^{1,73} \times H^{0,51} \times dT^{0,5} \times F_p \times C \times K_c,$$

kde :

M je mólová hmotnosť pár v kg/kmol

P je tlak pár pri T_s v kPa

P_a je atmosférický tlak v kPa

D je priemer nádrže v m

H je výška voľného objemu v m

dT je rozsah dennej teploty v °C

F_p je faktor náteru [8.4 písm. b)]

C je faktor veľkosti nádrže [8.4 písm. c)]

K_c je faktor produktu [8.4 písm. d)]

L_b je strata dýchaním v kg/rok.

b) Nadzemná horizontálna nádrž

Emisie z horizontálnej nádrže sa vypočítajú podľa bodu A/, pričom priemer nádrže sa nahradí ekvivalentným priemerom D_e vypočítaným podľa vzťahu:

$$D_e = \left[\frac{L \cdot D_s^{0,5}}{0,785} \right]$$

kde: L je dĺžka nádrže a D_s skutočný priemer.

Za H sa dosadí 1/2 skutočného priemeru nádrže.

c) *Podzemná nádrž*

Straty dýchaním L_b sa pre podzemné nádrže považujú za nulové.

8.2 Emisie pri prečerpávaní (pracovné straty)

$$L_v = 41,683 \times 10^{-5} \times M \times P \times V \times N \times K_n \times K_c,$$

kde:

M je mólová hmotnosť pár v kg/kmol

P je tlak pár pri T_s v kPa

V je kapacita v m^3

N je obrátkovosť v 1/rok

K_n je faktor obrátkovosti [8.4 písm. f)]

K_c je faktor produktu [8.4 písm. d)]

8.3 Celkové emisie

$$L_t = L_b + L_v$$

8.4 Faktory a pomocné údaje pre výpočet

a) Skutočná teplota skladovania kvapaliny T_s v závislosti od vonkajšej teploty okolia zásobníka (T_a) a druhu náteru

Náter	T_s (°C)
biely	$T_a + 0$
hliníkový	$T_a + 1,4$
šedý	$T_a + 1,9$
čierny	$T_a + 2,8$

b) Faktor náteru povrchu zásobníka F_p

Náter		F_p	
		Stav náteru	
strecha	plášť	dobrý	zhoršený
biely	biely	1,00	1,15
hliník (lesklý)	biely	1,04	1,18
biely	hliník (lesklý)	1,16	1,24
hliník (lesklý)	hliník (lesklý)	1,20	1,29
biely	hliník (matný)	1,30	1,38
hliník(matný)	hliník (matný)	1,39	1,46
biely	sivý	1,30	1,38
sivý (svetlý)	sivý (svetlý)	1,33	1,44
sivý (stred)	sivý (stred)	1,40	1,58

c) Faktor veľkosti nádrže C

Pre priemer nádrže $D \geq 9$ je $C = 1$

Pre priemer nádrže $D < 9$ je $C = 0,253 \cdot D - 0,014 \cdot D^2 - 0,134$

d) Faktor produktu K_c

pre ostatné kvapalné organické látky $K_c = 1$

e) obrátkovosť N

Počet plnení na plnú kapacitu t.j. max. prevádzkovateľný objem v m^3 za rok

$N = (\text{celkový ročný nákup v } m^3) / (\text{objem} = \text{kapacita nádrže})$

f) Faktor obrátkovosti K_n

pre $N > 36$ je $K_n = (180 + N) / 6 \times N$

pre $N \leq 36$ je $K_n = 1$

g) Údaje o teplote skladovanej kvapaliny

Ak nie sú k dispozícii presnejšie údaje o teplote skladovanej kvapaliny, je možné použiť nasledovný vzťah:

$$T_s = 0,5 \times (T_{ax} + T_{an}) + (0,33 \times f) - 0,556$$

kde:

T_s je teplota skladovanej kvapaliny v $^{\circ}C$

T_{ax} je denná maximálna teplota okolia v $^{\circ}C$

T_{an} je minimálna teplota okolia v $^{\circ}C$

f je koeficient pohltivosti snečného žiarenia povrchom zásobníka.

Farba	Odtieň (druh)	f	
		stav	
		dobry	zhoršený
hliník	lesklý	0,39	0,49
hliník	matný	0,60	0,68
sivá	svetlá	0,54	0,63
sivá	stredná	0,68	0,74
červená	priemer	0,89	0,91
biela		0,17	0,34

8.5 Rozdelenie emisií podľa sadzobných tried

Pri výpočte emisie organických plynov a pár zo skladovania a manipulovania zmesí organických látok pre účely poplatkov, je potrebné celkové vypočítané množstvo emisií rozdeliť podľa sadzobných tried znečisťujúcich látok uvedených v prílohe zákona č. 401/1998 Z.z.

9. Distribučné sklady a prečerpávacie zariadenia kvapalných palív a pohonných látok - emisné závislosti pre výpočet emisií pár organických zlúčenín

Pre distribučné sklady a prečerpávacie zariadenia kvapalných palív a pohonných látok (kategória 4.5.1) sa uplatňuje postup výpočtu pre skladovanie a distribúciu pohonných látok podľa STN65 6511 Ropné výrobky. Prirodzené straty po-

honných látok pri skladovaní a distribúcii. Pre výpočet sa uplatňuje vydanie normy, ktoré platí pre časové obdobie výpočtu množstva emisie.

10. Čerpacie stanice pohonných látok okrem skvapalnených uhľovodíkových plynov – všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory pre výpočet emisií pár organických zlúčenín

10.1 Všeobecné emisné závislosti pre čerpacie stanice pohonných látok okrem skvapalnených uhľovodíkových plynov

Pre čerpacie stanice pohonných látok (kategória 4.40.2) prevádzkovateľ môže navrhnúť na schválenie jeden z nasledujúcich postupov výpočtu emisie pár organických zlúčenín alebo ich kombináciu:

- výpočet podľa emisných závislostí pre skladovanie a distribúciu organických kvapalín v nádržiach s pevnou strechou podľa bodu 8. tejto informácie,
- výpočet podľa emisných závislostí pre čerpacie stanice pohonných látok podľa STN65 6511 Ropné výrobky. Prírodné straty pohonných látok pri skladovaní a distribúcii, ktorá je platná pre časové obdobie výpočtu množstva emisie.

10.2 Všeobecné emisné faktory pre čerpacie stanice pohonných látok okrem skvapalnených uhľovodíkových plynov

Ak prevádzkovateľ čerpaciej stanice pohonných látok nenavrhuje na schválenie výpočet množstva emisie podľa všeobecnej emisnej závislosti (10.1), na výpočet množstva emisie pár organických zlúčenín sa uplatňujú priemerné emisné faktory pre čerpacie stanice podľa tabuľky 8 STN65 6511 Ropné výrobky. Prírodné straty pohonných látok pri skladovaní a distribúcii, ktorá je platná pre časové obdobie výpočtu množstva emisie, po prepočítaní na celkové organické látky vyjadrené ako celkový organický uhlík ($k = 0,82$).

Činnosť	Emisný faktor [kg/m ³]	
	benzín	nafta
Plnenie podzemných nádrží		
rozstrekové plnenie bez odlučovania (bez vracania pár)	0,885	0,004 7
podhľadínové plnenie bez odlučovania	0,804	0,004 7
podhľadínové plnenie s odlučovaním (1. stupeň)	0,041	-
rôzny únik plynov (dýchanie nádrží)	0,098	-
Plnenie palivových nádrží automobilov		
straty vytesňovaním bez odlučovania	0,894	0,008
straty vytesňovaním s odlučovaním (2. stupeň)	0,271	-
rôzny únik kvapaliny (odkvapy)	0,066	0,066

Celkový emisný faktor pre plnenie podzemných nádrží sa určí ako súčet emisného faktora pre rôzny únik plynov (dýchanie nádrže) a emisného faktora pre inštalovaný spôsob plnenia nádrže; obdobne pre plnenie nádrží automobilov ako súčet emisného faktora pre odkvapy a emisného faktora pre inštalovaný systém plnenia nádrží automobilov.

11. Veľkochovy hospodárskych zvierat - všeobecné emisné faktory pre amoniak

11.1 Všeobecné emisné faktory pre amoniak NH₃ v kg na zviera a rok

Druh a kategória zvierat	Ustajnenie	Sklad mimo ustajnenia	Povrchová aplikácia hnoja	Pasenie	Celkové emisie
	Emisný faktor NH ₃ v kg /(zviera x rok)				
Hovädzí dobytok					
- dojnice	8,7	3,8	12,1	3,9	28,5
- ostatný dobytok	4,4	1,9	6	2	14,3
Ošípané					
- výkrm	2,89	0,85	2,65		6,39
- prasnice	7,43	2,18	6,82		16,43
Ovce	0,24		0,22	0,88	1,34
Kone	2,9		2,2	2,9	8
Hydina					
- nosnice	0,19	0,03	0,15		0,37
- brojlerý	0,15	0,02	0,11		0,28
- ostatná hydina	0,48	0,06	0,38		0,92
Kožušinové zvieratá	0,6		1,09		1,69

Poznámky:

- 1) Pri určení počtu zvierat je potrebné vychádzať z ročného štatistického priemeru.
- 2) Emisné faktory sú uvedené pre dospelé zvieratá. Mladé zvieratá sú zahrnuté v emisných faktoroch dospelých zvierat.
- 3) Emisné faktory sú uvedené bez vplyvu odľučovania a použitia nízkoemisných techník. Pri aplikácii nízkoemisných techník je možné znížiť emisné faktory pre NH₃ primerane skutkovému stavu.

11.2 Použitie nízkoemisných techník

a) Použitie nízkoemisných techník pri kŕmení

Správna stratégia kŕmenia s používaním biotechnologických prípravkov v krmive – zníženie do 50 % z celkových emisií NH₃.

b) Použitie nízkoemisných techník pri ustajnení

Zníženie sa uplatňuje na emisný faktor pre ustajnenie

Technika znižovania	Zníženie do (%)
čistenie mrvy niekoľkokrát denne	50
roštová podlaha najviac do 50%	20
ošetrovanie podstielky biotechnologickými prípravkami	60
ventilácia s rekuperáciou	25
hnojový pás núteným sušením - hydínarne	80
iná	Rôzne

c) Použitie nízkoemisných techník pri uskladňovaní hnoja a hnojovice

Zníženie sa uplatňuje na emisný faktor pre sklad mimo ustajnenia

Technika znižovania	Zníženie do (%)
pevný poklop alebo zastrešenie	80
zakrytie povrchu nádrží fóliou	60
pokrytie povrchu slamou, LECA alebo iným materiálom	40
vytvorenie prírodnej krusty	35
bioreaktory	85
biotechnologické prípravky	40

d) Použitie nízkoemisných techník pri aplikácii hnoja a hnojovice

Zníženie sa uplatňuje na emisný faktor pre povrchovú aplikáciu hnoja

Technika znižovania	Zníženie do (%)
zaorávanie do 12 hodín	80
zaorávanie do 24 hodín	60
ťahané rozmetadlo	40
pásový postrek	30
injektáž - hĺbková	80
injektáž - brázdová	60

III. Zrušovacie ustanovenie

Týmto sa zrušujú informácie o všeobecných emisných faktoroch a všeobecných emisných závislostiach pre vybrané technológie a zariadenia, ktoré boli uverejnené vo Vestníkoch MŽP SR ročníky číslo 6/1996, 1/1997, 6/1999, 1/2000, 5/2001 a 6/2007.

oddelenie ochrany ovzdušia

Ing. Peter Solčanský
riaditeľ
odboru ochrany ovzdušia a zmeny klímy

2 .

**UZNESENIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
č. 740**

z 15. októbra 2008

**k návrhu Konceptie geoparkov
v Slovenskej republike**

Číslo materiálu: 22415/2008
Predkladateľ: minister životného prostredia

Vláda

A. schvaľuje

A.1. návrh Konceptie geoparkov v Slovenskej republike

B. ukladá
ministri životného prostredia

B.1. realizovať schválenú koncepciu pre geoparky v kategórii A a B a predložiť na rokovanie vlády
správu o realizácii koncepcie
do 30. októbra 2012

Vykoná: minister životného prostredia

KONCEPCIA GEOPARKOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

1. Úvod

Geologické a geomorfologické črty územia sú pamäťovým médiom procesov, ktoré formovali planétu Zem, a preto musia byť neoddeliteľnou súčasťou prírodného dedičstva, ktoré rovnako ako kultúrne dedičstvo predstavuje fenomény nevyčísliteľnej hodnoty. Tieto objekty, resp. územia svojou atraktivitou plnia nielen funkciu krajinársku, ale aj edukačnú a v konečnom dôsledku by mali prispieť k inicializácii nadväzujúcich ekonomických činností v príslušnej oblasti. Objekty, resp. územia obsahujúce významné geologicko-geomorfologické črty, sú negatívne atakované nielen prírodnými, ale najmä antropogénnymi faktormi, čo vyvoláva potrebu ich ochrany z titulu ich zachovania pre ďalšie generácie.

Slovenská republika patrí k tým štátom, kde je ochrana neživej prírody už legislatívne zahrnutá do zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Predmetná problematika je zakomponovaná v Programovom vyhlásení vlády SR z roku 2006, z ktorého vyplýva:

„Vláda v súlade s Agendou 21, Stratégiou trvalo udržateľného rozvoja Európskej únie a Národnou stratégiou trvalo udržateľného rozvoja bude dbať o rozvoj nástrojov environmentálnej politiky, čo podmieni rozvoj školskej i mimoškolskej výchovy a vzdelávania, environmentalistiky, environmentálnej regionalizácie, etiky, osvetu, propagácie a environmentálne prospešných aktivít mládeže a občanov. Rozvoj environmentálnej osvetu a regulovaného cestovného ruchu si vyžiada ďalšie budovanie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny, najmä náučných chodníkov a lokalít, geoparkov, informačných a školiacich zariadení“.

2. Geoparky a ich charakteristika

Geopark predstavuje územie obsahujúce jedno, alebo viac miest vedeckej dôležitosti nielen z geologického aspektu, ale aj z hľadiska jeho archeologickej, ekonomickej alebo kultúrnej osobitosti európskeho významu. Je v súlade so stratégiou trvalo udržateľného rozvoja a má silnú riadiacu štruktúru, ktorá je podporovaná európskym programom financovania, ktorý prispieva k jeho ďalšiemu rozvoju. Okrem potenciálu pre vedecký výskum, zameraný na environmentálnu oblasť (vrátane vzdelávania), je geopark významný pre miestny ekonomický rozvoj, pretože prispieva k zvýšeniu zamestnanosti a k novým ekonomickým aktivitám regiónu, pričom jeho funkčnosť je autonómna.

Takto definovaná stratégia sa stáva priamym nástrojom pre vznik širokého spektra činností, ktoré sú v súčasnosti akceptované pod termínom geoturizmus, reprezentujúc novú formu infraštruktúry turizmu. Pre jej rozvoj musí mať geopark koherentnú a dostatočne silnú manažérsku štruktúru, schopnú zabezpečiť stratégiu trvalo udržateľného rozvoja.

V zmysle definície UNESCO z roku 2000 geopark predstavuje:

- dostatočne veľké územie s jasne definovanými hranicami pre zodpovedajúci ekonomický rozvoj;
- územie s určitým počtom geologických lokalít (geotopov) zvláštneho významu z hľadiska ich vedeckej kvality, jedinečnosti, estetickéj príťažlivosti a výchovnej hodnoty;
- jasne definovanú štruktúru, ktorá je v rámci daného územia schopná presadzovať politiku ochrany, propagácie, environmentálnej osvetu, vzdelávania a trvalo udržateľného rozvoja;
- významnú rolu v ekonomickom rozvoji svojho územia prostredníctvom propagácie celkového obrazu spojeného s geologickým dedičstvom a rozmachom geoturizmu;
- možnosť priameho vplyvu na príslušné územie tým, že ovplyvňuje životné podmienky a prostredie obyvateľov. Cieľom je umožniť obyvateľom osvojiť si hodnoty prírodného dedičstva daného územia a aktívne sa zúčastňovať na jeho celkovej revitalizácii formou tvorby geoproduktov.

Konštituovanie geoparku rešpektuje tri hlavné ciele, resp. úlohy:

1. Využívanie geologických lokalít (tiež lokalít zvyšujúcich hodnotu geoparku) ako výchovného a vzdelávacieho prostriedku v geologických vedách a environmentálnych programoch pre najširšie vrstvy spoločnosti.
2. Zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja príslušného územia prostredníctvom tvorby geoproduktov a rozvoja geoturistiky.
3. Zabezpečenie formy a spôsobu ochrany najvýznamnejších geotopov a ďalších prezentovaných lokalít pre budúce generácie.

3. Funkcia geoparkov

Podľa odporúčani UNESCO by geoparky nemali zahŕňať iba striktné geologickú náplň, ale by mali obsiahnuť aj geomorfologické, montanistické, kultúrne a historické objekty, ktoré by komplexnejším spôsobom vykreslili celý rámec navrhnutého územia ako vhodného prvku pre geoturistické účely.

Okrem toho by mali spĺňať nasledovné postuláty:

- Geoparky by nemali byť projektované ako separátne programy – mali by spájať raritné geologické, montanistické, geomorfologické, ale aj biologické, kultúrne a historicko-ekonomické črty územia
- Geoparky by mali byť integrované do Svetovej siete biosférických rezervácií v rámci programu MAB (Man and the Biosphere)

Základné činnosti geoparkov možno zhrnúť do nasledovných kritérií, ktoré by mali spĺňať územia uchádzajúce sa o zaradenie do skupiny národných geoparkov:

- starostlivosť o miestne prostredie a ochrana lokalít geoparku
- vzdelávanie a osвета
- výskumná a vedecká činnosť, spolupráca s vedeckými inštitúciami
- prezentácia regiónu, starostlivosť o turistov, monitoring a hodnotenie služieb cestovného ruchu, zaisťovanie informovanosti (sprievodcovia, animátori)
- kultúrne a športové aktivity, workshopy
- miestna produkcia a rozvoj.

Geoparky nemajú iba funkciu ochrannú, poznávaciu a vzdelávaciu, príp. vedeckú, ale by mali byť významným reprezentantom daného regiónu, pričom by okrem vlastnej činnosti mali stimulovať vytváranie nadväzujúcich aktivít v terciárnej sfére (služby). Tieto by boli vhodnou pôdou pre vytváranie nových podnikateľských zámerov a pracovných príležitostí. Takto vytváraný geopark by bol významným ekonomickým stimulom pre rozvoj príslušnej oblasti.

Zvyšovanie environmentálneho povedomia o hodnotách územia geoparku je jednou zo základných činností a zároveň nevyhnutným predpokladom pre fungovanie každého geoparku. Pre jeho naplnenie je potrebné organizovať rozličné edukačné a prezentačné programy, semináre, exkurzie, hry pre široké spektrum cieľových skupín od detí predškolského veku až po odbornú verejnosť.

Projektová dokumentácia jednotlivých geoparkov bude vypracovaná v súlade s ich charakteristikou a definícií UNESCO z roku 2000. Okrem strategickej, odbornej a technickej prípravy a budovania infraštruktúry geoparkov sa bude dôraz klásť na informovanosť a miestne povedomie verejnosti pri využívaní lokalít ako výchovného a vzdelávacieho prostriedku pre všetky vekové skupiny spoločnosti. Vo fáze projektovania jednotlivých geoparkov sa projektové zámery budú konzultovať aj s Ministerstvom školstva SR a Ministerstvom kultúry SR.

Návrh dlhoročnej ochrany geoparkov po ich vybudovaní, podobne ako je to riešené v prevádzkovanom Banskštiavnickom geoparku, bude zakomponovaný do projektovej dokumentácie s cieľom udržania geomontánneho, kultúrno-historického a prírodného potenciálu územia.

4. Európska a svetová sieť geoparkov (EGN, WGN)

Fungovanie každého geoparku je podmienené kvalitným manažmentom, ktorý musí garantovať ochranu, propagáciu, vedecký výskum, environmentálnu edukáciu a rozvoj cestovného ruchu – geoturizmu na princípoch trvalej udržateľnosti v danom území. Z tohto hľadiska je zrejmé, že na zabezpečenie takto široko koncipovaného manažmentu nepostačí intervencia jedného subjektu. Manažment je potrebné postaviť na spolupráci viacerých subjektov a z hľadiska koordinácie činností je potrebné túto spoluprácu definovať v troch úrovniach:

- národná,
- regionálna,
- lokálna.

Počiatky vytvorenia siete geoparkov na medzinárodnej úrovni siahajú do roku 1991, keď bola prijatá Medzinárodná deklarácia práv pamätihodností Zeme (International Declaration of the Rights of the Memories of the Earth), ku ktorej sa prihlásili: Medzinárodná únia geologických vied (International Union of Geological Sciences = IUGS), Medzinárodný program geovied (International Geoscience Programme IGCP), ProGeo, Malvern Group, UNESCO - divízia vied o Zemi a Rada Európy.

Na tomto základe medzinárodná skupina expertov pre geoparky iniciovala vznik Globálnej siete národných geologických parkov (WGN) (<http://www.globalgeopark.org>) pod dohľadom UNESCO. UNESCO umožňovalo zvýšenú ochranu najhodnotnejších geologických lokalít ich vyhlásením za svetové dedičstvo a zápisom do „Zoznamu svetového dedičstva“. Okrem toho viaceré „geoparky“ boli zahrnuté do siete biosférických rezervácií v rámci programu UNESCO „Človek a biosféra“ (Mab). V roku 1998 bola založená INoG (International Network of Geoparks) v rámci UNESCO Geopark programu.

Európska sieť geoparkov (EGN) (<http://www.europeangeoparks.org>) bola založená v júni roku 2000 štyrmi partnermi (Francúzsko, Nemecko, Grécko, Španielsko);

- hlavným cieľom je zaistiť trvalo udržateľný rozvoj území geoparkov využívaním geologického dedičstva, najmä prostredníctvom rozvoja geoturizmu;
- kladie dôraz na vzdelávanie návštevníkov, obyvateľov území geoparkov vrátane programov pre školy a ponúk sprievodcovských služieb;
- základnými činnosťami geoparkov pre trvalo udržateľný rozvoj svojich území sú ochrana geologického dedičstva, propagačná a marketingová činnosť, ako aj sociálno-hospodárske činnosti súvisiace s geologickým potenciálom;
- členovia sú oprávnení využívať registrovanú značku „European Geopark“ ako známku kvality;
- členovia majú prínos z využívania spoločných propagačných nástrojov;
- vytvára možnosť aktívnych partnerstiev pre medzinárodnú spoluprácu, výmenu skúseností a pre hľadanie financovania z programov EÚ;
- členstvo v EGN je vyhodnocované každé tri roky pre všetkých členov.

Sieť európskych geoparkov sa rozšírila na 33 geoparkov. Počet geoparkov vo svetovej sieti (WGN) tak vzrástol na 57.

Z hľadiska koncentrácie a kvality geotopov na území Slovenskej republiky v zmysle začlenenia sa do EGN a WGN má najvyššie predpoklady pre nomináciu Banskoštiavnický a Novohradský geopark.

5. Budovanie a prevádzka geoparkov

Pri plánovaní a reálnom fungovaní každého geoparku možno rozlíšiť tri hlavné fázy, z ktorých každá je špecifická svojimi požiadavkami na finančné prostriedky a zainteresovanosť jednotlivých partnerov.

I. Prípravná fáza

Nevyhnutným predpokladom pre vznik geoparku je projektovanie a realizácia prípravnej fázy, ktorú predstavuje predovšetkým audit zdrojov územia s hodnotením potenciálov trvalo udržateľného rozvoja vznikajúceho geoparku.

Podstatnou a najdôležitejšou časťou takéhoto auditu je identifikácia a popis významných geologických lokalít (geotopov), ktoré signifikantne reprezentujú jedinečnosť a výnimočnosť geologických hodnôt územia.

Súčasťou auditu sú aj analýzy a hodnotenia ďalších potenciálov:

- montanistických,
- ekologických,
- archeologických,
- kultúrnych a historických,
- ľudských,
- socioekonomických,
- architektonických prvkov.

II. Realizačná fáza

Neodmysliteľnou fázou pri vzniku každého geoparku je jeho realizačná časť. Predstavuje ju predovšetkým technická realizácia turistickej infraštruktúry:

- postery - edukačné panely,
- fotonoromatické moduly prezentujúce fenomény in situ,
- orientačné a informačné tabule,
- náučno-turistické trasy,
- cyklotrasy,

- lyžiarske bežecké trasy,
- náučné expozície,
- špecializované múzeá,
- informačné a audiovizuálne centrá.

Koordinácia všetkých realizačných aktivít by však mala byť zabezpečená v spolupráci so štátnou inštitúciou, aby sa dodržiavala implementácia štátnej environmentálnej politiky vyplývajúcej zo záväzkov štátu.

III. *Prevádzková fáza*

Pre zabezpečenie fungovania geoparku je potrebné v rámci prevádzkovej fázy jasne definovať správcov jednotlivých vybudovaných prvkov objektovej sústavy. Správcovia musia mať jasne definovaný spôsob financovania starostlivosti o prvky geoparku. Títo sa budú jednoznačne starať o fyzický stav a úpravu prvkov geoparku spôsobom a prostriedkami odpovedajúcimi významu daného prvku. Pre takýto výkon je potrebné zabezpečiť personálne a materiálové predpoklady najmä štátnych inštitúcií pôsobiacich na území geoparku.

Rovnako je potrebné systematicky a kontinuálne realizovať všetky aktivity vytvárajúce rámec a charakterizujúce úlohy pre fungujúci geopark. Sú to predovšetkým:

- environmentálno-edukačné aktivity,
- marketingové (vydávanie publikačných materiálov, knižných sprievodcov, letákov, reklamných predmetov, suvenírov atď.) aktivity,
- kultúrno-spoločenské aktivity,
- masmediálna propagácia.

6. **Klasifikácia geoparkov na území Slovenska**

Výhodou územia SR, i napriek relatívne malej rozlohe, pre budovanie geoparkov je veľmi veľká variabilita geologickej stavby územia s množstvom prírodných útvarov (geotopov), s ktorými sú v mnohých prípadoch späté objekty montanistickej hodnoty, ako aj objekty archeologických, ekonomických a kultúrnych pamiatok európskeho významu.

Pilotným projektom budovania geoparkov na Slovensku bol projekt zameraný na zriadenie banskoštiavnického geoparku, realizovaný v rokoch 2000 - 2006.

Z hľadiska súčasného stavu riešenia a návrhu ďalšieho budovania geoparkov je možné vyčleniť 3 kategórie (príloha č. 1):

- A. *Prevádzkované geoparky* (s potrebou ich dobudovania)
- B. *Budované geoparky*
- C. *Navrhované geoparky*

A. *Prevádzkované geoparky*

Banskoštiavnický geopark

Banskoštiavnický geopark bol riešený ako pilotný zámer budovania geoparkov na Slovensku v rámci geologickej úlohy „Zriadenie banskoštiavnického geoparku“, ktorá bola realizovaná v rokoch 2000 až 2006.

Realizované práce

Realizované práce boli členené do troch fáz:

Prípravná fáza:

- audit územia geoparku,
- pasportizácia 1300 objektov v oblasti geológie, montanistiky a ekológie,
- textové a grafické spracovanie 300 objektov,
- návrh 102 náučno-turistických trás,
- textové a grafické spracovanie náučnej geologickej mapy geoparku,
- spracovanie Koncepcie budovania geoparku,

- spracovanie logickej rámcovej matrice geoparku,
- dizajn manuálov (výrazové prostriedky, posterová grafika),
- architektonická štúdia nástupného bodu „Červená studňa“,
- identifikácia najvýznamnejších geotopov a banických lokalít geoparku.

Realizačná fáza:

- dve informačné centrá,
- tri náučno-turistické trasy,
- štyri expozície,
- rekonštrukcia portálu dedičnej štôlne Bieber,
- Stredisko environmentálnej výchovy,
- propagačné materiály a suveníry,
- edukačné programy a prezentácie,
- propagácia v médiách.

Prevádzková fáza:

- dve expozície v správe Slovenského banského múzea,
- dve expozície v správe Štátnej ochrany prírody SR,
- tri náučno-turistické trasy v správe Štátnej ochrany prírody SR,
- informačné centrum v správe Slovenského banského múzea,
- informačné centrum v správe obce Štiavnické Bane,
- portál dedičnej štôlne Bieber v správe Banskoštiavnicko-hodrušského banického spolku,
- Stredisko environmentálnej výchovy GEOpark v správe Slovenskej agentúry životného prostredia

Dobudovanie Banskoštiavnického geoparku

Z hľadiska komplexného riešenia problematiky budovania Banskoštiavnického geoparku v kontexte možného začlenenia do Európskej siete geoparkov je nutné v rámci všetkých troch fáz zabezpečiť plnenie aktivít uvádzaných v logickej rámcovej matriči geoparku, z ktorých uvádzame:

- spracovanie odborných materiálov o hodnotách územia geoparku,
- spracovanie strategických koncepčných materiálov,
- posilnenie medzinárodnej spolupráce s geoparkami EGN,
- vytvorenie podmienok pre integráciu do EGN,
- vytvorenie manažérskej štruktúry zastrešujúcej aktivity geoparku,
- príprava kľúčových investícií (objektov a lokalít) geoparku pre možné financovanie ich realizácie zo ŠF EÚ,
- organizovanie edukačných programov s cieľom zvýšenia environmentálneho povedomia obyvateľov a návštevníkov geoparku,
- vytvorenie a posilnenie infraštruktúry pre rozvoj geoturizmu na území,
- zabezpečenie prevádzky vybudovaných prvkov turisticko-informačnej infraštruktúry,
- propagácia v médiách.

B. Budované geoparky

a) Banskobystrický geopark

Predmetný geopark bol v projektovom zámere budovania geoparku od roku 2005. Hlavným predpokladom pre vznik projektu Banskobystrický geopark sa stala existencia a využitie množstva geologických, montanistických a na nich nadväzujúcich ekologických fenoménov a historických pamiatok Banskej Bystrice a jej okolia. Ide hlavne o dve kľúčové geomontánne oblasti: starohorsko-špaňodolínska a ľubietovsko-ponická geomontánna oblasť. Projekt bol iniciovaný a pripravovaný za aktívnej spolupráce regionálnej, miestnej samosprávy, odborných inštitúcií na území mesta Banská Bystrica a zástupcov súkromného sektora.

Doteraz vykonané práce

V rámci jednotlivých fáz boli uskutočnené nasledovné aktivity:

Prípravná fáza:

- vypracovanie strategického zámeru projektu - logická rámcová matica geoparku,
- audit územia geoparku starohorsko-špaňodolinskej geomontánnej oblasti (mimo geologickej úlohy - analýza geotopov),
- spolupráca s vysokými školami - viacero architektonických štúdií (šachta Ludovika, Dolná Stupa, Banské múzeum),
- vypracovanie zámeru projektu „Veľký banský okruh“,
- vypracovanie zámeru projektu „Regionálne geologické a banské múzeum“,
- vypracovanie zámeru projektu „Skanzen Piesky“,
- štúdiá obnovy trasy historického špaňodolinského banského vodovodu a prezentácia jej využitia pre cestovný ruch (10 - 12 návštevných miest, cca 27 km),
- GPS zameranie montánnych objektov v starohorsko-špaňodolinskej geomontánnej oblasti,
- prieskum využiteľnosti štôlni prekopov Špania Dolina - Piesky, šachty Ludovika, Stará štôlna,
- príprava na realizáciu diela „Historický špaňodolinský banský vodovod Špania Dolina - Dolný Šturec“.

Realizačná fáza:

- výstavba diela „Historický špaňodolinský banský vodovod“ (Donovaly - Polianka a Staré Hory - Izbica),
- výstavba diela „Malý banský okruh“ - náučný chodník Špania Dolina (tabule, úpravy, vstupy do štôlní),
- propagačný materiál o oboch realizáciách,
- vizualizácia rekonštrukcie šachty Ludovika,
- propagácia v médiách.

Prevádzková fáza:

- zriadenie regionálneho banského múzea v areáli Rudných baní, š.p., Banská Bystrica

Návrh na pokračovanie projektu Banskobystrického geoparku

V nasledujúcom období sa pripravuje realizácia aktivít:

- realizácia geologických prác,
- dopracovanie odbornej dokumentácie,
- spracovanie strategických koncepčných materiálov,
- vybudovanie manažérskej štruktúry zastrešujúcej aktivity geoparku,
- budovanie zručností a vedomostí v oblasti manažmentu a správy geoparku,
- príprava kľúčových investícií (objektov a lokalít) geoparku pre možné financovanie ich realizácie zo ŠF EÚ,
- organizovanie edukačných programov s cieľom zvýšenia environmentálneho povedomia obyvateľov a návštevníkov geoparku,
- vytvorenie a posilnenie infraštruktúry pre rozvoj geoturizmu na území,
- zabezpečenie prevádzky vybudovaných prvkov turisticko-informačnej infraštruktúry.

b) Novohradský geopark

V tomto prípade ide o projekt medzinárodného významu, ktorý výrazne podporuje cezhraničnú spoluprácu Banskobystrického samosprávneho kraja s jeho partnerskou maďarskou župou Nógrád, pomáha propagovať región Novohradu nielen na Slovensku, ale aj v európskom meradle. Geopark ako aktívny nástroj trvalo udržateľného rozvoja územia je netradičnou aktivitou, ktorá má v európskom a svetovom meradle stúpajúcu popularitu, na jednej strane zachováva a propaguje prírodné dedičstvo (hlavne geologické fenomény) územia Banskobystrického samosprávneho kraja a na strane druhej dokáže dané územie ekonomicky stimulovať. Myšlienka budovania geoparku bola iniciovaná miestnou samosprávou. Informácie sa týkajú len územia Slovenskej republiky.

Doteraz vykonané práce

Prípravná fáza:

- zabezpečenie finančných zdrojov a ľudských kapacít pre podporu budovania geoparku (podpora z projektov INTERREG IIIA „Program susedstva Maďarská republika - Slovenská republika - Ukrajina v roku 2006 - 2008“ a zo systému podpory euroregionálnych aktivít SPERA 2007),

- vybudovanie partnerstva samospráv,
- spracovanie „Komplexnej priestorovej a rozvojovej štúdie Novohradského geoparku“, ktorá predstavuje základný strategický dokument rozvoja územia geoparku (audit územia, SWOT analýzy a zhodnotenie potenciálu územia, stratégia rozvoja územia a program starostlivosti o novohradský geopark),
- pasportizácia lokalít,
- inštitucionalizovanie orgánov Novohradského geoparku.

Realizačná fáza:

- výstavba informačného centra a kancelárie Novohradského geoparku vo Filákovke,
- realizácia vzdelávacích aktivít v mikroregióne Obručná v procese dlhodobého vzdelávania obyvateľov územia geoparku,
- vydanie infomapy a informačnej brožúry s 3 jazykovými mutáciami o území Novohradského geoparku,
- propagácia aktivít v médiách,
- realizácia informačných konferencií o geoparku.

Prevádzková fáza:

- Informačné centrum Novohradského geoparku vo Filákovke.

Návrh na pokračovanie projektu Novohradského geoparku

Pre úspešné pokračovanie projektu Novohradského geoparku je nutné aktívne pokračovať v naplňaní stratégie rozvoja územia geoparku podľa spracovaného dokumentu „Komplexná priestorová a rozvojová štúdia územia Novohradského geoparku“.

V nasledujúcom období sa pripravuje realizácia aktivít:

- príprava a realizácia investičných aj neinvestičných projektov na podporu rozvoja geoparku (možné financovanie ich realizácie z fondov EÚ),
- dopracovanie potrebnej dokumentácie,
- dobudovanie manažérskej štruktúry zastrešujúcej aktivity geoparku a doplnenie zručností a vedomostí v oblasti manažmentu a správy geoparku,
- vytvorenie vzdelávacích programov a pokračovanie v započatých vzdelávacích aktivitách,
- dobudovanie informačných centier,
- posilnenie medzinárodnej spolupráce s geoparkami v sieti EGN,
- vytvorenie Strediska environmentálnej výchovy Novohradského geoparku.

C. Geoparky navrhované na riešenie

a) Dubnícky geopark

Navrhovaný geopark je situovaný v oblasti severnej časti Slanských vrchov, východne od Prešova. Územie je budované neogénnymi vulkanitmi a sedimentami rôznych genetických a štruktúrnych typov, ako aj foriem s množstvom významných geotopov. Navrhovaná oblasť je významná taktiež z montanistického hľadiska. Historické staré banské diela v podzemí a pozostatky po povrchových dobývkach s ťažbou drahých opálov predstavujú svedectvo rozsiahlej banskej činnosti. Ťažba drahého opálu má dlhú a bohatú históriu, pričom definitívne zanikla v roku 1922. V banských poliach Libanka a Šimonka bolo vyrazených viac ako 37 km banských chodieb. Na území existuje podzemný náučný banský chodník v štôlni Viliam a povrchový náučný chodník po starých povrchových dobývkach.

Územie dubníckych opálových baní je od roku 1960 chránenou krajinnou oblasťou, chráneným náleziskom a zimoviskom netopierov.

b) Zemplínsky geopark

Navrhovaný geopark je situovaný v oblasti východoslovenskej nížiny, južne od Trebišova. Z geologického hľadiska je územie budované horninovými komplexmi od paleozoika po kvartér. Okrem geologických objektov sa tu nachádzajú pamiatky starej banickej činnosti (ťažba medených rúd a antracitu). Územie Zemplínskych vrchov je pozoruhodné pestrosťou unikátnej teplomilnej flóry a fauny. V neposlednom rade je tu bohaté zastúpenie ľudovej architektúry,

podnecované dlhoročnou tradíciou pestovania viniča, produkujúceho preslávené tokajské vína.

c) Sandbergsko-pajštúnsky geopark

Predmetné územie v bezprostrednej blízkosti Bratislavy ponúka symbiózu geologických, montanistických, historických a kultúrnych objektov. Lom Sandberg pri Devínskej Novej Vsi je významnou paleontologickou lokalitou, sandbergské vrstvy predstavujúce faciostatotyp bulivino-bolivínovej zóny vrchného bádenu. Vo Weitovom lome je príklad transgresie vrchnobádenských sedimentov na mezozoické podložie. Lom pri Marianke je príkladom využitia čiernych „mariatských“ bridlíc na pokrývačské účely v minulosti. Významné sú stopy po povrchovej banskej činnosti vo vrchnobádenských konglomerátoch nad obcou Devín, ktoré boli použité pri výstavbe historických budov starej Bratislavy, ako aj lomy bývalej Štokeravskej vápenky v severnom svahu Devínskej Kobyly s náleziskom významných paleontologických nálezov neogénnych stavovcov.

Historický punc dodávajú územiu zrúcaniny hradov Devín a Pajštún vybudovaných na morfológicky výrazných bralách mezozoických vápencov s ponukou množstva nádherných panorám. Mnohotvárnosť krajiny dopĺňa lužný les pri sútoku Moravy s Dunajom.

d) Spišský geopark

Predmetné územie možno bez nadsadenia považovať za jedno z najatraktívnejších v rámci Slovenska. Jadrom je mezozoický komplex stratenskej hornatiny s hojnosťou povrchových aj podpovrchových geomorfologických javov (kaňony, vodopády, kuesty, jaskyne, závrty, vyvieracky, planiny). Z mezozoických komplexov sú najdôležitejšími geotopmi sprístupnené a nesprístupnené jaskyne (Dobšinská ľadová jaskyňa, Duča, Stratenská jaskyňa, Medvedia jaskyňa a i.).

Okolie bolo v minulosti predmetom intenzívnej baníckej činnosti, sústredenej v mlado- a staropaleozoických komplexoch (Novoveská Huta, Havrania dolina, Hnilčík, Gréťa, Mlynky, Dobšiná, Gápel, Stratená a i.), kde sa ťažili medené, železné, ortuťové, strieborné, niklovo-kobaltové a uránové rudy, ako aj sadrovec. Svedectvá tejto aktivity vo forme starých hald, odkopov a píng sú pozorovateľné na celom území. Preukázateľné sú tiež stopy po hutníckej činnosti (vysoká pec v Stratenej, hámre na Palcmanskej Maši a Mlynkoch).

Veľmi dôležitý je historický aspekt, pretože územie bolo osídlené ešte v predveľkomoravskom období (Čingov, Janovce, Okružlovec) a priamo v oblasti sú viac či menej badateľné stopy stredovekých fortifikácií (Zelená hora, Kláštorisko). Dostupnosť niektorých jedinečných prvkov (Stratenský kaňon, Stratená, Čingov) ponúka pestrú paletu možností výberu trás. Je na zváženie, či do geoparku nezahrnúť len mezozoické a mladšie komplexy, z dôvodu znepriehľadnenia či zahltenia návštevníka informáciami.

Výhodou územia je skutočnosť, že v jeho okolí sa nachádza koncentrácia gotických kultúrnych pamiatok (Levoča, Spišský Štvrtok, Spišská Nová Ves, Spišské Vlachy) a ponúka dostatočný výber letných a zimných športových aktivít.

e) Silický geopark

Väčšia časť Národného parku Slovenský kras sa rozprestiera na Silickej planine. S hraničiacim Aggtelegským národným parkom v Maďarsku tvorí jednotný celok, ktorý ako súvislé územie svojou rozlohou predstavuje najrozsiahlejšie krasové územie planinového typu v strednej Európe. Je známe množstvom náhorných planín oddelených hlbokými údoliami. Krasovým zvetrávaním dostalo územie jedinečný výzor, ktorým sa svojrázne odlišuje od iných krasových území (mnoho závrto má priemer až 100 m). Slovenský kras má veľmi dobre vyvinutý krasový reliéf. Podstatnú časť tvoria fácie karbonátovej platformy spodnotriasového až vrchnotriasového veku s najväčším výskytom svetlých masívnych wettersteinských vápencov. Krasové formy predstavujú škrapy, krasové jamy, krasové chrby, priehlbne a údolia, vyvieracky, tiesňavy, ponory, kaňonovité doliny, priepasti a jaskyne s bohatou kvapľovou a ľadovcovou výzdobou.

Jaskyne vznikli vymieľacou činnosťou podzemných vôd. Najväčším jaskynným systémom spolu s jaskyňou Baradla v susednom Maďarsku je jaskyňa Domica. Ďalšie známe jaskyne sú: Gombasecká, Ardovská, Krásnohorská, Matilda, Milada, Jasovská, Červená jaskyňa. Osobitosťou je Silická ľadnica tvoriaca priepasť rúťového charakteru so stálou ľadovou výzdobou. Jaskynný komplex Slovenského krasu je významný aj z hľadiska početných nálezov pravekého osídlenia na Slovensku, ktorý je ojedinelým nálezom szeletskej a bukovohorskej kultúry. V roku 1995 bolo 12 jaskýň Slovenského krasu zapísaných do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

f) Jasovský geopark

Dominantou navrhovaného Jasovského geoparku je jedna z najstarších známych jaskýň na Slovensku situovaná v najvýchodnejšej časti Slovenského krasu - Jasovská jaskyňa. Známa je výskytom bohatej kalcitovej sintrovej výplne, pozoruhodnými skalnými tvarmi a vývojom podzemných priestorov, širokým zastúpením netopierov a viacerými archeologickými nálezmi.

Vo východnej časti Slovenského krasu je situovaná Zádielska a Jasovská planina, ktoré od seba oddeľuje Hájska tiesňava so sústavou Hájskych vodopádov. Zádielska tiesňava je monumentálny krasový kaňon s hĺbkou takmer 400 m a dĺžkou 3 km s najvyšším vežovitým skalným útvarom na Slovensku, 105 m vysokou ihlanovitou Cukrovou homolou, ktorá bola vymodelovaná erozívnou činnosťou vody. V Zádielskej planine je situovaná aj atraktívna Havrania skala s pravekým, valom opevneným hradiskom, ktoré bolo sídlom ľudu kyjatickej kultúry. Na území navrhovaného geoparku sú i ďalšie kultúrne a historické pamiatky, napr. jasovský kláštor premonštrátov s barokovým kostolom, Turniansky hradný vrch a Jasovský hrad.

g) Súľovsko-manínsky geopark

Navrhovaný geopark je situovaný v horskom celku Strážovské vrchy v severozápadnej časti fatransko-tatranskej oblasti medzi údolím Rajčianky a Váhom. Pestrú a zložitú geologickú stavbu predstavuje zastúpenie viacerých subtatranských príkrovov, v dôsledku čoho na území vystupujú najmä vápence a dolomity. Atraktívnou a vyhľadávanou lokalitou je národná prírodná rezervácia Súľovské skaly, kde na pomerne malej ploche územia je vysoká koncentrácia geomorfologických tvarov, akými sú skalné veže, strmé bralá, ihly, okná a homole s často bizarným tvarom. Najznámejším útvarom je Gotická brána nazvaná podľa charakteristického zalomenia podobného gotickým portálom. Horninovým základom sú vnútrokarpatské paleogénne zlepenice s prejavmi zvislej erózie, ktorá podmienila kaňonovitý charakter údolia. Okrem chemického zvetrávania sa prejavilo aj mechanické zvetrávanie. V Súľovských skalách sú aj dve jaskyne, z ktorých pseudokrasová puklinová jaskyňa Šarkania diera s archeologickými nálezmi bola osídlená v mladšej dobe kamennej. Neďaleko Súľovských skál sa nachádza zrúcanina stredovekého Súľovského hradu, ktorý patrí k najnedostupnejším na Považí.

Súčasťou Strážovských vrchov je Manínska a Kostolecká tiesňava. Manínska tiesňava je najužšou tiesňavou na Slovensku. Vznikla zarezaním sa Manínskeho potoka do manínskeho bradla, ktorý v ňom svojou vírivou činnosťou vytvoril typické krútnavové hrnce. V Kostoleckej tiesňave je najväčší skalný previs na Slovensku - Kostolecký pilier.

Záver

Závažnosť predmetnej problematiky je zvýraznená v „Programovom vyhlásení vlády SR“ z roku 2006, v ktorom sa deklaruje podpora urýchlenia prác na novej zonácii chránených území tak, aby pri zachovaní cieľov ochrany prírody boli umožnené podnikateľské aktivity zamerané na rozvoj cestovného ruchu a boli zachované prírodné a kultúrne hodnoty chránených území pre budúce generácie. Predmetná sféra je v súlade s koncepciou rozvoja cestovného ruchu Ministerstva hospodárstva SR. Pozitívny rozvoj cestovného ruchu v ostatnom období dokumentuje skutočnosť, že najmä vo vidieckych oblastiach je skrytý značný potenciál, ktorý by ustanovením geoparkov bol nápomocný a schopný odkrývať.

Z hľadiska finančnej náročnosti na základe indikatívnych kritérií a praktických skúseností vychodí potreba zabezpečiť tieto aktivity sumou približne 3 mil. Sk ročne.

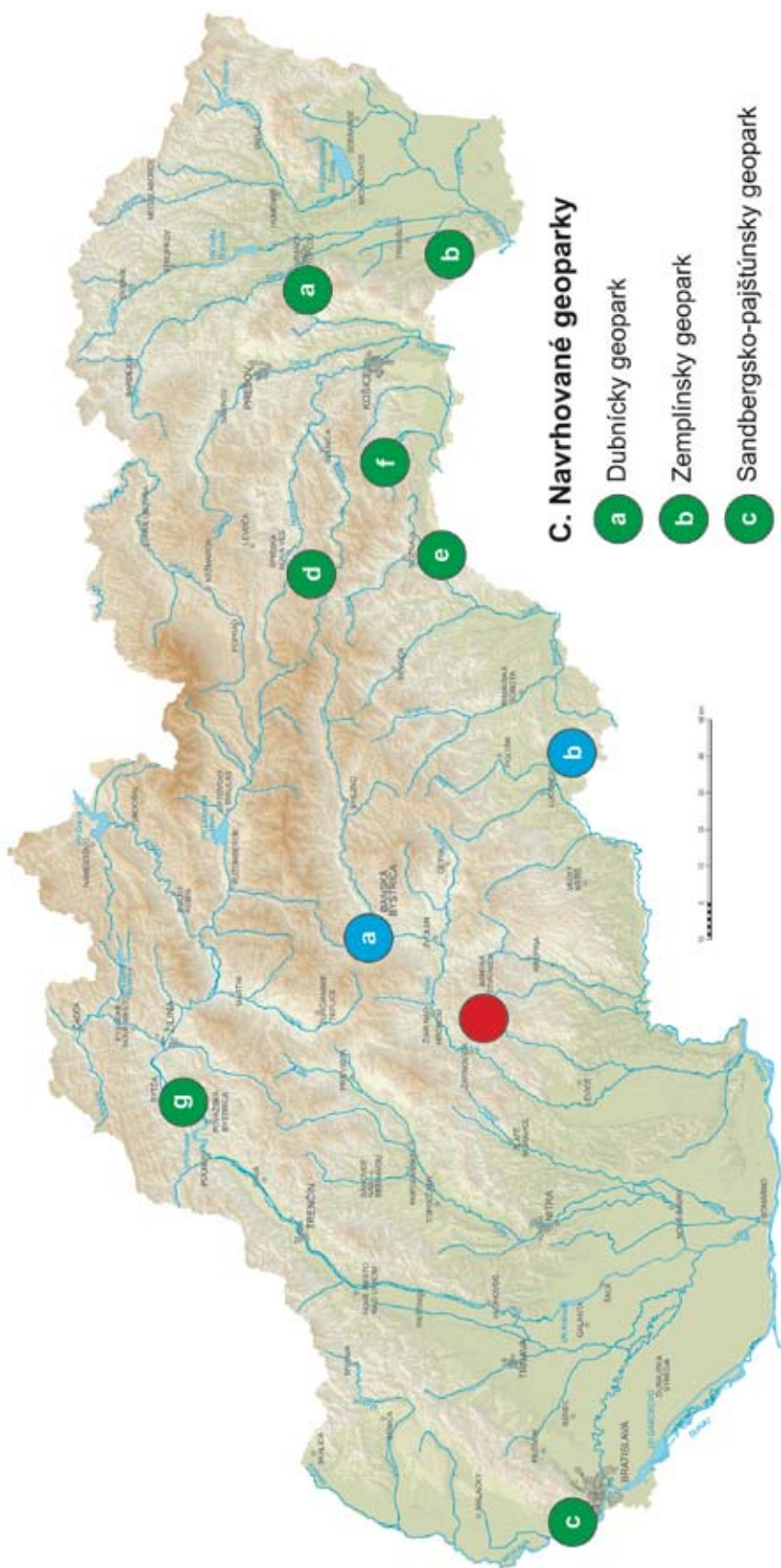
Z časového hľadiska je predpokladaný horizont ukončenia pre geopark v kategórii A rok 2010, pre kategóriu B rok 2012 a kategóriu C je zatiaľ bez časového ohraničenia.

Klasifikácia geoparkov na území SR je uvedená na prílohe č. 1.

RNDr. Peter Hanas
riaditeľ
odbor geológie a prírodných zdrojov

Ing. Miroslav Zachar
generálny riaditeľ
sektie geológie a prírodných zdrojov

KLASIFIKÁCIA GEOPARKOV NA ÚZEMÍ SLOVENSKA

A. Prevádzkovaný geopark

- Banskoštiavnický geopark

B. Budované geoparky

- a Banskobystrický geopark
- b Novohradský geopark

C. Navrhované geoparky

- a Dubnícky geopark
- b Zemplínsky geopark
- c Sandbergsko-pajštúnsky geopark
- d Spišský geopark
- e Silický geopark
- f Jasovský geopark
- g Súľovsko-manínsky geopark

Tlačené na recyklovanom papieri

Vydáva Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1,
812 35 Bratislava 1, telefón: 02/5956 2419, fax: 5956 2358
Redakčná rada: predseda RNDr. Jozef Klinda, tajomníčka Mgr. Mária Sedláčková,
členovia: Mgr. Ľudmila Szabová, Mgr. Peter Gregáň, JUDr. Oľga Lichnerová,
Ing. Branislav Rosa, RNDr. Monika Lipovská, CSc., Ing. Róbert Brňák .